SINODICONUL ORTODOXIEI
SYNODIKON OF ORTHODOXY

Sinodiconul Ortodoxiei

Drepturile de autor ale acestui material li se cuvin Sfintilor Parinti si nici macar dansilor ci a lui Dumnezeu , fiind insuflati in scrierile lor de Sfantul Duh.
De aceea puteti sa distribuiti si copiati acest material la liber, fara a pretinde bani in schimb sau a face profit de pe urma lui.
Nimeni nu ar trebui sa pretinda sa aibe vreun drept de autor pe Invataturile de Credinta Ortodoxa.
Facem apel pe aceasta cale, de a raspandi prin orice mijloace cuvantul de invatatura a lui Dumnezeu lasat noua prin scrierile Sfintilor Parinti.

Ori de mancati, ori de beti, ori altceva de faceti, toate spre slava lui Dumnezeu sa le faceti
(I Corinteni 10,31).
Orice ati face, lucrati din toata inima, ca pentru Domnul si nu ca pentru oameni, bine stiind ca de la Domnul veti primi rasplata mostenirii; caci Domnului Hristos slujiti.
(Coloseni 3,23-24)

Material publicat pe http://www.tezaurul-ortodox.com
Pentru a avea siguranta ca acest material
este conform cu originalul va rugam
sa-l accesati numai dupa site-ul de mai sus,
de asemenea pentru eventualele precizari
va asteptam mesajele
la aceeasi adresa de site

CUPRINS:

O Scurta Introducere

In Dumninica Ortodoxiei se sarbatoreste Triumful Ortodoxiei asupra tuturor ereziilor, sarbatoare instituita de patriarhul Metodie al Constantinopolului la 11 martie 843 pentru a fi sarbatorita in fiecare an in prima Duminica a Postului Mare.
Se obisnuieste in anumite locuri ca in aceasta zi sa se faca procesiuni cu icoane(in amintirea biruintei iconodulilor in anul 842) si sa se citeasca Synodikonul care este un act in care sunt anatemizati ereticii din toate timpurile si locurile si sunt fericiti aparatorii dreptei credinte.

Acest Synodikon se citeste si astazi in toate Catedralele, Manastirile si parohiile din Grecia
La ruşi – doar la slujbele arhiereşti.
Iar la români – deloc., din Triodul românesc lipsind Sinodiconul Ortodoxiei, slujbă cu caracter dogmatic din tot anul bisericesc.

Sfântul Teofan Zăvorâtul arăta că prin Sinodicon se aude glasul cel puternic al dreptei credințe, care osândeşte mulțimea de erezii şi de eretici. El explică de ce în zilele noastre Biserica nu se grăbeşte să pronunțe anatema asupra fiecărei grupări eretice nou înființate: „La noi s-au prăşit acum o mulțime de nihilişti şi de nihiliste, de darwinişti, de spiritişti: dacă în învățătura lor ar fi vreo rătăcire nouă, credeți că Biserica ar tăcea, n-ar glăsui, nu i-ar osândi şi nu i-ar da anatemei? Dimpotrivă, s-ar face sinod fără întârziere şi toți, dimpreună cu învățăturile lor, ar fi dați anatemei; la Sinodiconul de acum al Ortodoxiei s-ar mai adăuga un punct: «Lui Büchner, Feuerbach, Darwin, Renan, Cardec şi tuturor următorilor lor - anatema!». Dar nu e nicidecum nevoie de un sinod special pentru aşa ceva, nici de vreun adaos. Toate învățăturile lor mincinoase au fost deja date anatemei…”

Într-una din conferințele sale ținute la Facultatea de Teologie din Bucureşti, stareţul mănăstirii aghiorite Vatoped, a fost întrebat: „Ce este Sinodiconul Ortodoxiei care se citeşte în Grecia în mănăstiri şi în catedrale şi dacă n-ar trebui cunoscute aceste lucruri şi în România?” El a spus: „Noi, în Duminica Ortodoxiei, facem o litanie şi citim anatemele celor şapte Sinoade Ecumenice. Acesta este lucrul pe care îl facem. Dumneavoastră nu îl faceți aici?” La răspunsul negativ al părintelui Constantin Coman, arhimandritul a continuat: „Este bine să-l faceți. Noi, după apolisul dumnezeieştii Liturghii, facem procesiune în mănăstire, cu patru opriri şi rostim anatemele. În acelaşi timp rostim şi credința hotărâtă de cele şapte Sinoade Ecumenice, pomenind pe luptătorii pentru dreapta credință începând din timpul Sinoadelor şi ajungând până la Sfântul Grigorie Palama”

SYNODIKONUL ORTODOXIEI
(care se citeste în Duminica Ortodoxiei)

A. SYNODIKONUL EPOCII MACEDONENILOR196

1. Synodikonul originar al Icoanelor (843)

Multumire aniversara datorata lui Dumnezeu în ziua în care am recîstigat Biserica lui Dumnezeu, împreunã cu arãtarea dogmelor evlaviei si rasturnarea împietatilor rautatii.

Urmând197 vorbelor profetice, cedînd îndemnurilor apostolice si instruiti de istoriile evanghelice, praznuim (astazi) ziua înnoirii. Cãci zice Isaia „sa se înnoiasca ostroavele înaintea lui Dumnezeu" (Is. 41, 1; 46, 16), facînd desigur aluzie la bisericile cele dintre neamuri - iar biserici nu sunt doar simplu edificiile si stralucirile templelor, ci si deplinatatea binecredinciosilor adunati în ele, ca si imnele si doxologiile cu care aceia cinstesc Dumnezeirea. Iar Apostolul, sfatuindu-ne acelasi lucru, ne îndeamna „sa umblam întru înnoirea vietii" (Rom. 6, 4), si porunceste ca, „daca este cineva în Hristos faptura noua" (2 Cor. 5, 17), sa se reînnoiasca (2 Cor. 4, 16; Colos. 3, 10; Rom. 12, 2). Iar cuvintele Domnului s-au fãcut si ele întocmire profetica, cãci zice „si era sarbatoarea înnoirii (Templului) în Ierusalim si era iarna" (In. 10, 22), aratînd prin aceasta fie iarna spirituala în care neamul iudeilor misca împotriva obstescului Mântuitor furtunile si agitatia urii sale mânjite cu omor, fie pe cea care loveste simturile trupului prin prefacerea aerului în ger. Si într-adevar, si peste noi a trecut (acum) iarna, dar nu cea (a firii) care se întîlneste de obicei, ci cea (spirituala a ereziei si) care revarsa asprimea rautatii celei mari cu adevãrat. Dar (în cele din urma) ne-a înflorit si noua primavara cea prielnica harurilor lui Dumnezeu si întru care ne-am si adunat laolalta sa aducem lui Dumnezeu multumita pentru secerisul celor bune, încît putem zice si noi cu Psalmistul: „vara si primavara Tu le-ai plasmuit pe ele. Adu-ti aminte de aceasta" (Ps. 73, 17-18).

Cãci într-adevãr Dumnezeul minunilor a zdrobit pe vrãjmasii cei ce au ocãrit pe Domnul si au necinstit sfînta închinare adusã Lui în sfintele icoane, pe cei înãltati si semeti în impietãtile lor, si a zvîrlit la pãmînt trufia apostaziei; n-a trecut cu vederea glasul celor ce strigau cãtre El: „Adu-ti aminte Doamne, de ocara robilor Tãi, pe care o port în sînul meu de la multe neamuri, cu care m-au ocãrît vrãjmasii Tãi, Doamne, cu care a ocãrît pretul (antâllagma) Unsului Tãu" (Ps. 88, 49-50); iar pretul Unsului sînt cei eliberati prin moartea Lui prin cuvântul propovãduirii si întipãrirea prin icoane, prin care anume se cunoaste de cãtre cei rãscumpãrati marea lucrare a iconomiei Lui celei (înfãptuite) prin Crucea si Patimile Sale, ca si prin minunile Lui celei dinainte si dupã Cruce, si de unde imitatia Patimirilor Lui trece la Apostoli, de acolo la Martiri, si prin ei, coboarã pînã la Mãrturisitori si Asceti. De aceasta ocara cu care au ocãrît vrãjmasii Domnului, cu care au ocãrît pretul Unsului Sãu aducându-si aminte Dumnezeul nostru, miscat înlauntrul Sãu si înduplecat fiind de cererile Maicii Sale, ale Apostolilor si ale tuturor Sfintilor care au fost împreunã-batjocoriti cu El si împreunã-ocãrîti cu icoanele Lui - ca, precum au pãtimit împreunã cu El în trupul lor, tot astfel, în chip firesc, sã aibã împreunã parte comunã cu El si în ocãrile cele împotriva icoanelor Lui -, aducîndu-si deci aminte de ele, a lucrat astazi ceea ce sfãtuise ieri, si a înfãptuit si a douã oarã ceea ce savîrsise întîia oarã.198 Cãci prima oara, dupã multi ani de dispretuire si necinstire a sfintelor icoane, a întors evlavia la ea însãsi, iar acum, a douã oara,

după aproape treizeci de ani (de persecutii) au rânduit si nouă, nevrednicilor, eliberarea din necazurile noastre, izbãvirea de cei ce ne chinuiau, reproclamarea dreptei credintei, întãrirea închinãrii la icoane si prãznuirea ce ne aduce toate cele mîntuitoare. Cãci în icoane vedem Patimile Domnului cele pentru noi: Crucea, Mormîntul, îngroparea si prãdarea Iadului, luptele martirilor si cununile lor, însãsi Mîntuirea pe care Cel dintîi al nostru judecãtor (arbitru), rãsplãtitor si încununat „a lucrat-o în mijlocul pãmîntului" (Ps. 73, 12). Acest praznic îl serbãm deci noi astãzi, întru care, împreunã bucurîndu-ne si împreunã-veselindu-ne prin rugaciuni si litanii, strigãm în psalmi si cîntari: „Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru? Tu esti Dumnezeul nostru, singurul carele faci minuni" (Ps. 76, 14-15). Cãci pe cei ce dispretuiau slava Ta i-ai fãcut de rîs, iar pe cei ce au cutezat cu semetie împotriva icoanei Tale, i-ai arãtat ca niste fricosi si fugari.

Aceasta deci în ce priveste multumirea fatã de Dumnezeu si triumful Domnului asupra celor potrivnici; în ce priveste luptele si isprãvile cele împotriva iconomahilor, ele vor fi arãtate pe larg într-un alt cuvînt si relatare mai extinsa. Acum însã, în chip de odihna dupã trecerea pustiei, intrati în posesiunea Ierusalimului duhovnicesc si imitînd astfel istoria mozaicã, sau mai degrabã din porunca dumnezeiascã, am socotit drept si îndatorat lucru a grava în inimile fratilor, ca pe o lespede alcãtuitã din blocuri mari de piatrã si pregãtitã anume pentru primirea scrierii, binecuvîntãrile ce se cuvin celor ce pãzesc legea ca si blestemele cãrora li se supun pe ei însisi cei ce o încalca.199 Drept care zicem acestea:

- Celor ce mãrturisesc venirea (si prezenta =parousia) în trup a Cuvîntului lui Dumnezeu cu cuvîntul, cu gura, cu inima, cu mintea, în scris si în icoane, vesnicã fie memoria.

- Celor ce cunosc deosebirea dupã firi a unicului si aceluiasi ipostas a lui Hristos, si îl atribuie lui (însusirile de) creat si necreat, vãzut si nevãzut, pãtimitor si nepãtimitor, circumscris si necircumscris, atribuind firii dumnezeiesti pe acelea de necreatã, nevãzutã si cele asemenea, atît prin cuvînt cît si prin icoane, vesnicã fie memoria.

- Celor ce cred si vestesc cuvintele Evangheliei prin litere iar faptele ei prin figuri (sau imagini) si ca, si una si alta, si vestirea prin cuvinte si întãrirea adevãrului lor prin icoane, concura fiecare spre unul si acelasi folos, vesnicã fie memoria.

- Celor ce-si sfintesc buzele prin cuvîntul (Evangheliei), si apoi, prin acelasi cuvînt, (sfintesc) si pe cei ce-l ascultã, si mai stiu si vestesc cã prin augustele icoane se sfintesc în mod asemãnãtor si ochii celor ce le vãd, iar mintea se înaltã si ea prin ele spre cunoasterea lui Dumnezeu, ca de altfel si prin dumnezeiestile temple, prin vasele sacre si prin celelalte obiecte sfinte, vesnicã fie memoria.

- Celor ce stiu cã toiagul, tablele, chivotul, candelabrul, masa si altarul tamîierii (din Legea Veche) preînfãtisau si prefigurau pe Prea Sfînta Fecioarã, de Dumnezeu Nãscatoarea Maria, si cã acestea o prefigurau doar, dar nu era însãsi acele lucruri, ci ea a fost fiicã si rãmîne dupã nasterea lui Dumnezeu fecioarã, si de aceea în icoane înfãtiseazã mai degrabã însãsi fiica decît schita ei umbratica în tipuri,200 vesnicã fie memoria.

- Celor ce cunosc si primesc vedeniile Profetilor dupã cum le-a configurat si întipãrit însãsi Dumnezeirea, cred în cele ce corul Profetilor a relatat cã au vãzut, si tin astfel cu tãrie Predania scrisã si nescrisã transmisã Pãrintilor prin Apostoli, drept pentru care si înfãtiseazã si cinstesc în icoane aceste sfinte (realitãti dumnezeiesti), vesnicã fie memoria.

- Celor ce înteleg bine pe Moise grãind: „Luati seama la voi însivã ca, în ziua în care Domnul Dumnezeu a grãit în Horeb pe munte, ati auzit glasul cuvintelor Lui, dar chip n-ati vãzut" (Dt. 4, 12 si 15), si stiu sã rãspundã drept: dacã am vãzut ceva, am vãzut cu adevãrat, dupã cum ne-a învãtat fiul Tunetului (Ioan Evanghelistul n.n.) „ceea ce era dintru început, ceea ce am auzit, ceea ce am vãzut, ceea ce am privit cu ochii nostri si mîinile noastre au pipãit, despre Cuvîntul vietii, acestea le mãrturisim" (I In. l, 1-2), si iarãsi si ceilalti ucenici ai Cuvîntului (zicînd): „noi am mîncat si am bãut împreunã cu El" (F. Ap. 10, 41), nu numai înainte de Patima, ci si dupã Patima si înviere; asadar, celor ce au primit de la Dumnezeu puterea de a deosebi porunca din Lege si învãtãtura din Har, si stiu ca ceea ce e în Lege era nevãzut, în Har este vãzut si pipãit, drept pentru care în icoane înfãtiseazã cele vãzute si pipãite si se închina lor, vesnicã sa fie memoria.

Precum au vestit Profetii, precum au învãtat Apostolii, precum a primit Biserica, precum au dogmatizat Dascãlii (Bisericii), precum a convenit (întreaga) crestinãtate ecumenicã, precum a strãlucit harul, precum s-a arãtat adevãrul, precum a fost izgonitã minciuna, precum a îndrãznit întelepciunea, precum a biruit Hristos, asa cugetãm, asa grãim, asa vestim si cinstim pe Hristos adevãratul Dumnezeul nostru si pe sfintii Lui, în cuvinte, în scrieri, în gîndiri, în jertfe, în biserici, în icoane pe Unul adorîndu-L si cinstindu-L, ca pe un Dumnezeu si Domn, iar pe ceilalti cinstindu-i pentru Stãpînul nostru obstesc ca pe autenticii Lui slujitori, acordîndu-le închinare potrivit relatiei. Aceasta este credinta Apostolilor, aceasta e credinta pãrintilor, aceasta credinta ortodocsilor, aceasta e credinta care a întãrit lumea.201

Dupã acestea sã aclamãm frateste si pãrinteste pe vestitorii dreptei credinte si cinstiri întru mãrirea si cinstea pentru care au luptat si sã zicem: lui Germanos, Tarasios; Nikephoros, Metodios, ca unor adevãrati arhierei ai lui Dumnezeu, apãrãtori si Dascãli ai ortodoxiei, vesnicã sã fie memoria etc.202

Asa cum aceste binecuvîntari ale Pãrintilor trec de la ei la noi, fiii lor, care rîvnim evlavia lor, tot astfel si blestemele lor îi ating pe toti ucigatorii de pãrinti si dispretuitorii poruncilor Domnului. Drept care, cu totii împreunã, ca deplinatate a celor binecinstitori aducem astfel asupra lor blestemul, sub care s-au supus dealtfel (mai întîi) ei însisi, (si zicem):

- Cei ce admit Iconomia în trup a Cuvîntului lui Dumnezeu (doar) cu cuvîntul, dar nu suferã sã o vadã în icoane, drept pentru care, cu vorba se conformeazã dar în realitate tãgãduiesc (însãsi) mîntuirea noastra, sã fie anatema.

- Cei ce întrebuinteaza rãu termenul „necircumscris", si de aceea nu vor sã înfãtiseze în icoana pe Cel ce „s-a fãcut pãrtas cu noi trupului si sîngelui" (Ev. 2, 14), Hristos adevãratul Dumnezeul nostru, arãtîndu-se astfel pe ei însisi a fi fantasiasti (= doketi), sã fie anatema.

- Cei ce admit, mãcar ca nu vor, vedeniile profetice, dar resping imaginile înscrise ale celor vãzute de acestia, o minune, încã înainte de întruparea Cuvîntului, si, fie flecaresc aceea cã

vãzãtorul a vãzut (în vedenie) însãsi acea fiintã (dumnezeiascã) necuprinsã si nevãzutã, fie convin cã acestea s-au arãtat celor ce le-au vãzut ca niste icoane ale adevarului, ca tipuri si figuri ale lui, dar nu suferã sã fie înfãtisate în icoane nici Cuvîntul întrupat, nici Patima Sa cea mare pentru noi, sã fie anatema.

- Cei ce aud pe Domnul zicînd: „de credeti în Moise, ati crede si în Mine" (In. 5, 46) si celelalte, si înteleg pe Moise grãind: „profet ca si mine va ridica Domnul Dumnezeul nostru dintre fratii nostri" (Dt. 18, 15-18), iar dupã aceasta zic ca ei primesc pe Profetul (vestit), dar nu introduc si prin icoane Harul Profetului si pe Mîntuitorul a toatã lumea asa cum a fost El vãzut, cum a trãit cu oamenii, cum a vindecat patimi si boli farã leac, cum a fost rãstignit, si cum a fost îngropat, cum a înviat, cum a suferit si fãcut toate pentru noi; deci cei ce nu suferã sã vadv în icoane aceste lucrãri mîntuitoare a toatã lumea, si nici nu le cinstesc si venereaza, sã fie anatema.

- Cei ce stãruiesc în erezia iconomahã sau mai degrabã în apostazia hristomahã, si care nu vor sa fie condusi spre mîntuirea lor prin legiuirea mozaicã, nici nu consimt sã se reintegreze în dreapta credintã si cinstire prin învãtãturile apostolice, care nu se încred în îndemnurile si sfaturile Pãrintilor de a se reîntoarce din rãtãcirea lor, nici nu au vreo consideratie fatã de consimtãmîntul Bisericilor lui Dumnezeu din toatã lumea, ci dimpotrivã se raliazã pe el însisi partidei Iudeilor si Elinilor - cãci ceea ce aceia le blasfemiazã nemijlocit fatã de Prototip acestia nu se rusineaza a le cuteza prin intermediul icoanei Lui si împotriva Celui înfãtisat pe ea - deci cei ce sînt tinuti fãrã întoarcere în captivitatea acestei rãtãciri si îsi închid urechile înaintea oricãrui cuvînt dumnezeiesc sau învãtãturi duhovnicesti, ca unii ce sînt deja putreziti si tãiati pe ei însisi, din obstescul Trup al Bisericii, sã fie anatema.203

B. SYNODIKONUL EPOCII COMNENILOR

2. Contra lui Gerontios din Lampe (între 1052-1081)

- Gerontios, originar din Lampe,204 care a împroscat veninul ereziei lui în Creta, si s-a numit pe sine Unsul, spre rãsturnarea, vai, a Iconomiei mîntuitoare a lui Hristos, dimpreunã cu dogmele si scrierile sale perverse si cu cei ce cugetã la fel cu acesta, sã fie anatema.

3. Contra lui Ioan Italos (1076-1077; 1082)

Capetele lui Italos205

- Cei ce întreprind în genere a introduce oarecare investigare nouã în ce priveste negrãita Iconomie în trup a Mîntuitorului si Dumnezeului nostru, si a examina în ce mod însusi Cuvîntul lui Dumnezeu s-a unit cu frãmîntatura omeneasca, si, potrivit cãrui principiu a îndumnezeit trupul asumat, încercînd sa jongleze logomahic cu termeni dialectici ca „prin fire" (kata physin) sau „prin adoptiune" (kata thesin) în privinta noutãtii celei mai presus de fire (hyper physin) a (unirii) celor douã firi ale Dumnezeu-Omului, sã fie anatema.

- Cei ce se proclama pe ei însisi drept-cinstitori, dar introduc fãrã rusine sau mai degrabã fãrã evlavie în Biserica ortodoxã si soborniceascã impioasele dogme ale Elinilor referitoare la sufletele omenesti, la cer, la pãmînt, si la celelalte creaturi, sã fie anatema.

- Cei ce preacinstesc pretinsa si „nebuna întelepciune" (I Cor. 3, 19) a filozofilor celor din afarã, si urmeazã celor ce o profeseazã (pe aceasta), admitînd (astfel) metempsihozele sufletelor oamenilor sau cã si acestea pier în mod similar cu cele ale vietuitoarelor nerationale si se întorc în nefiinta, respingînd de aici Învierea, Judecata si rãsplatirea finala a celor fãcute în viata, sã fie anatema.

- Cei ce dogmatizeazã cã materia si Ideile sînt fãrã de început (eterne) sau împreunã-fãrã-de-început (coeterne) cu Ziditorul a toate Dumnezeu, si cã cerul si pãmîntul si celelalte creaturi sînt vesnice si fãrã-de-început, dãinuind pururea nemodificate; si care se împotrivesc (astfel) Celui ce a zis: „cerul si pãmîntul vor trece, dar cuvintele mele nu vor trece" (Mt. 24, 35), glãsuind cele desarte si pãmîntesti si atrãgînd astfel blestemul dumnezeiesc asupra capetelor lor, sã fie anatema.

- Cei ce zic ca înteleptii Elinilor, cei dintîi ereziarhi, si care au fost deja zvîrliti anatemei de cele sapte sfinte Sinoade Ecumenice si de toti Pãrintii care au strãlucit în Ortodoxie, ca unii (ce sînt) strãini de Biserica soborniceascã, deci cei care zic ca acestia, pentru bogãtia stricatã si necuratã din scrierile lor, sînt cu mult mai buni, si acum si la judecata ce va sã fie, decît bãrbatii cei binecinstitori si ortodocsi, dar care au putut gresi pentru patima si nestiinta omeneascã, sã fie anatema.

- Cei ce nu primesc cu credinta curatã si simplã, din toatã inima si din tot sufletul, minunile extraordinare ale Mîntuitorului si Dumnezeului nostru si ale Stãpînei noastre care L-a nãscut fãrã prihanã si ale celorlalti Sfinti, ci încearcã sã le defãimeze prin demonstratii si rationamente sofistice drept (lucruri) imposibile sau sã le rãstãlmãceascã dupã cum li se pare lor si sã le potriveascã dupã pãrerea lor, sã fie anatema.

- Cei ce împreunã cu alte plãsmuiri mitice schimbã de la ei însisi si doctrina noastrã despre creatie, admitînd ca adevãrate Ideile platonice, si zicînd ca materia de sine subzistenta îsi primeste formele sale de la (aceste) Idei, defãimînd astfel deschis libertatea Ziditorului, Care a dus toate dintru nefiintã la fiintã si, în calitate de Fãcãtor, a fixat tuturor cu libertate suveranã un început si un sfîrsit, sã fie anatema.

- Cei ce zic ca la învierea cea de pe urmã si de obste oamenii vor învia si vor fi judecati cu alte trupuri si nu cu cele cu care au vietuit în aceasta viatã, întrucît acestea se corup si pier, si flecaresc lucruri desarte si zadarnice, în vreme ce însusi Hristos Dumnezeul nostru si ucenicii Lui, învãtãtorii nostri, ne-au învãtat ca oamenii cu trupurile cu care au vietuit în aceasta viatã cu acestea vor fi si judecati, si încã si marele Apostol Pavel a învãtat în mod expres adevãrul pe larg si cu exemple în cuvîntul lui despre înviere (I Cor. 15, 12-55) dovedind pe cei ce cugetã astfel a fi fãrã de minte; asadar, cei ce se împotrivesc acestor dogme si doctrine, sã fie anatema.

- Cei ce admit si predau vorbele elenice cele desarte, adicã cum ca ar fi o preexistentã a sufletelor, cã nu toate s-au fãcut si adus din nefiintã, cã ar exista un sfîrsit al pedepsei sau o restabilire a creatiei si a lucrurilor omenesti, si de aici înteleg împãrãtia cerurilor ca ceva destructibil si trecãtor, în vreme ce însusi Hristos Dumnezeul nostru ne-a învãtat cã ea este vesnicã si indestructibilã, si din întreaga Scriptura veche si nouã am primit aceea ca pedeapsa (finala) va fi nesfîrsitã si împãrãtia vesnicã; asadar, cei care se pierd pe ei însisi cu asemenea cuvinte si se fac si altora pricinã de osîndã, sã fie anatema.

- Dogmele si doctrinele elenice si heterodoxe sau potrivnice credintei celei sobornicesti si neprihanite a ortodocsilor introduse împotriva credintei crestine si ortodoxe de Ioan Italos si de acei dintre ucenicii lui care iau parte la pierzania lui, sã fie anatema.

4. Contra lui Nil Calabrezul (cc. 1087) si a monahului Nil206

- Toate cele dogmatizate fãrã evlavie de monahul Nil ca si cei ce au pãrtãsie cu ele, sã fie anatema.207

5. Contra lui Eustratios al Niceei (1117)

Tezele gãsite strãine de dogmele cele drepte ale Bisericii în cele douã tratate scrise de Eustratios,208 fostul mitropolit al Niceei, împotriva Armenilor, si care au fost anatematizate:

- Cei ce introduc cu privire la negraita Iconomie în trup a Domnului si Dumnezeului si Mîntuitorului nostru Iisus Hristos anumite rostiri desarte, si zic sau cugetã ca umanitatea lui Hristos se închinã (proskynein) Dumnezeirii celei neapropiate ca un rob (doulikos) si posedã conditia vesnicã de rob (douleian aidion) ca o calitate fiintialã (ousiode) si cu neputintã de pierdut, sã fie anatema.

- Cei ce nu întrebuinteazã cu toatã evlavia distinctia ca purã operatie intelectualã (te kat'epinoian diairesei) cu scopul de a evidentia doar alteritatea celor douã firi ce concurg în mod negrãit în Hristos si sînt unite în El în mod neamestecat si nedespãrtit, ci abuzeazã de o astfel de distinctie si zic ca umanitatea asumatã este altceva nu numai prin fire ci si prin cinstire, si ca ea adora (latreuei) pe Dumnezeu si îi aduce o slujire de rob, oferindu-i cinstea cuvenitã ca pe un lucru datorat, la fel ca „duhurile slujitoare" (Evr. l, 14) ce slujesc si cinstesc pe Dumnezeu ca niste robi, si care învatã cã doar firea asumatã este propriu-zis Arhiereul cel mare, si nu însusi (ipostasul) Cuvîntul lui Dumnezeu întrucît s-a fãcut om, ca unii care prin asemenea lucruri îndrãznesc sã împãrtã ipostatic pe Unul Hristos, Domnul si Dumnezeul nostru, sã fie anatema.209

6. În controversa referitoare la interpretarea dogmatica a ecfonisului liturgic „Ca Tu esti Cel ce aduci si Cel ce Te aduci si Cel ce primesti, Hristoase Dumnezeule".Contra lui Soterichos Panteugenos (1157).210

Cele introduse si rãspîndite prin viu grai de Mihail, fostul dascãl, protecdic si maistor al retorilor, si de Nikephoros Basilakes, dascãl al Epistolelor, diacon al Marii Biserici a lui Dumnezeu din Constantinopol, care au fost urmate si de Eustathios mitropolitul Dyrrachionului si care au fost sustinute în scris mai cu seama de Soterichos, diacon al aceleiasi Biserici, patriarh ales al marelui oras al lui Dumnezeu Antiohia, cel numit si Panteugenos, si celelalte lucruri introduse si publicate în scris de acelasi Soterichos, si care au fost anatematizate si respinse mai tîrziu chiar de ei însisi, si pe care le-a dezavuat si azvîrlit anatemei Sf. Sinod reunit din porunca lui Manuel. Marele împarat ortodox, porfirogenet si autocrator al Romeilor, Comnenul:

- Cei ce zic ca jertfa cinstitului Trup si Sînge din vremea Patimii lumii - spre - mîntuire a Domnului si Dumnezeului nostru Iisus Hristos, jertfa oferitã de El pentru a noastrã mîntuire în calitatea Lui de Arhiereu lucrînd pentru noi potrivit umanitatii sale - întrucît potrivit marelui în

teologie Grigorie, însusi este si sacrificator si victima211 -, (Fiul) a oferit-o lui Dumnezeu Tatal, dar nu a primit-o ca Dumnezeu împreunã cu Tatãl nici Cel Unul Nascut, nici Duhul Sfînt, întrucît prin aceasta exclud pe însusi Dumnezeu Cuvîntul si pe Duhul Mîngîietorul, Cel de o fiintã si o cinstire cu El, de la de-o-cinstirea si egalitatea cuvenitã Lor ca Dumnezeu, sã fie anatema.

- Cei ce nu admit ca jertfa adusã în fiecare zi de cãtre cei ce au primit de la Hristos puterea ierurgicã (sacramentalã) a celebrãrii dumnezeiestilor misterii este oferitã (întregii) Sfintei Treimi, ca unii ce contrazic pe sfintii si dumnezeiestii Pãrinti Vasile si Ioan Hrisostom cu care împreunã-glãsuire (toti) ceilalti cu Dumnezeu purtãtori Pãrinti ai nostri în cuvintele si scrierile lor, sã fie anatema.

- Cei ce aud pe Mîntuitorul zicînd despre celebrarea sacramentalã (hierourgia) dumnezeiestilor misterii de El însusi predatã: „Aceasta sã faceti ca anamnezã (amintire) a Mea" (Le. 22, 19), dar nu înteleg corect termenul „anamneza", ci îndrãznesc a zice cã jertfa adusã zilnic de cei ce celebreazã dumnezeiestile misterii dupã cum a predat Mîntuitorul nostru si Stãpînul tuturor, înnoieste jertfa propriului Lui Trup si Sînge adusã pe cinstita Cruce spre obsteasca rãscumpãrare si împãcare a firii omenesti doar la modul imaginativ si iconic (phantastikos kai eikonikos), si de aici introduc si (ideea) cã aceasta ar fi o altã jertfã decît cea savîrsitã de Mîntuitorul la început (pe Golgota), ca unii ce deseneaza misterul înfricosãtoarei si dumnezeiestii celebrãri prin care primim arvuna vietii celei ce va sã vinã, si aceasta în vreme ce dumnezeiescul si preaînteleptul nostru Pãrinte Ioan Hrisostom, în multe exegeze ale sale la cuvintele marelui Pavel, evidentiazã limpede identitatea jertfei (tes thysias to aparallakton) si zice clar ca este una si aceeasi (ten auten eînai), sã fie anatema.

- Cei ce nãscocesc si introduc distante temporale (chronikas diastaseis) în împãcarea firii omenesti cu dumnezeiascã si fericita fire a Treimii celei de viatã începatoare si prea-neprihãnite, si stabilesc ca dogmã aceea cã, mai întîi am fost împãcati cu Cuvîntul cel Unul Nãscut prin asumarea (umanitãtii), si mai apoi cu Dumnezeu Tatãl prin mîntuitoarea patimã a Domnului Hristos, împãrtind astfel cele neîmpãrtite, în vreme ce dumnezeiestii si fericitii Pãrinti învatã cã Cel Unul Nãscut ne-a împãcat cu Sine iar prin Sine cu Dumnezeu Tatãl, si prin urmare si cu Prea Sfîntul de viatã fãcãtorul Duh, prin totalitatea misterului Iconomiei Sale, ca unii ce sînt nãscocitori de iscodiri noi si strãine, sã fie anatema.

7. In controversa referitoare la exegeza dogmatica a textului:„Tatal Meu este mai mare decît Mine" (In. 14, 28).212

a) Sinodul general (l166)

Cele scrise si predate odinioarã de sfintii si de Dumnezeu purtãtori Pãrinti si vestitori ai adevãrului si Dascãli ai sfintei lui Dumnezeu Bisericii, iar acum din initiativa de Dumnezeu miscatã si din purtarea de grija de Dumnezeu socotitã a de Dumnezeu încununatului, preaputernicului, de Dumnezeu înteleptitului, ortodoxului, biruitorului, sacro-sanctului nostru mare împarat, porfirogenet si autocrator kyr Manuel Comnenul, clarificate si definite de sacrul si dumnezeiescul Sinod, reunit din porunca sa, si orînduite a fi proclamate în aceasta augusta zi:

- Cei ce nu înteleg corect cuvintele sfintilor Dascãli ai Bisericii lui Dumnezeu, si încearcã sã rãstãlmãceascã si sã întoarcã (întelesul) celor zise în acestea limpede si lãmurit prin harul Sf. Duh, sã fie anatema.

- Celor ce primesc aceea cã cuvîntul lui Iisus Hristos, adevãratul Dumnezeu si Mîntuitorul nostru: „Tatal Meu este mai mare decît Mine" (In.14, 28), a fost zis, între alte interpretãri ale Sfintilor Pãrinti, si cu referire la umanitatea Sa dupã care a si pãtimit, asa dupã cum vestesc expres Sfintii Pãrinti în multe din de Dumnezeu inspiratele lor scrieri, si mai zic ca Acelasi Hristos a pãtimit dupã trupul Lui, vesnicã sa fie memoria.

- Cei ce cugetã si zic cã îndumnezeirea firii asumate a constat dintr-o transformare a firii omenesti în dumnezeire, si care nu înteleg ca din însãsi virtutea unirii trupul Domnului participa la demnitatea si maiestatea divinã, este închinat cu o unicã închinare în Dumnezeu Cuvîntul care si L-a asumat, si este de aceeasi cinste, de aceeasi slavã, de viatã fãcãtor, de acelasi renume, de acelasi scaun cu Dumnezeu Tatãl si Prea Sfintul Duh, fãrã a deveni însã cu toate acestea de-o-fiintã cu Dumnezeu încît sã iasã din proprietatile sale naturale de creat, circumscris si din celelalte proprietãti contemplate în firea omeneascã a lui Hristos, si sã se transforme astfel în fiinta dumnezeirii, pentru cã din aceasta s-ar putea trage concluzia sau cã Înomenirea si Patimile Domnului au avut loc doar în aparentã si nu în realitate, sau cã a patimit însãsi Dumnezeirea celui Unul Nãscut, sã fie anatema.

- Celor ce zic ca trupul Domnului cel preaînãltat si ridicat mai presus de toatã cinstea - ca unul care în virtutea unirii supreme în mod neschimbat, nealterat, neamestecat si nemutat, a devenit, din pricina unirii ipostatice, egal cu Dumnezeu (homoteos), rãmînînd pururea neseparat si indisociabil de Dumnezeu Cuvîntul Care L-a asumat -, este cinstit cu acelasi renume cu El, si închinat cu o unicã închinare, fiind asezat pe tronurile împãrãtesti si dumnezeiesti de-a dreapta Tatãlui ca unul îmbogãtit cu maririle Dumnezeirii, dar cu salvgardarea (necontenitã) a proprietãtilor firii, vesnicã fie memoria.

- Cei ce resping zicerile Sf. Pãrinti, si anume cele proferate întru apararea dogmelor celor drepte ale Bisericii lui Dumnezeu de cãtre Atanasie, Chiril, Ambrozie, de Dumnezeu grãitorul prea sfîntul papa al Romei celei Vechi Leon, si de ceilalti (toti), si nu vor sã primeascã (întocmai) actele Sinoadelor Ecumenice al IV-lea si al VI-lea, sã fie anatema.

b) Contra lui Constantin al Kerkyrei (l170)

Anatematismele alcãtuite la cîtiva ani dupã cele sanctionate si dogmatizate referitor la „Tatal Meu este mai mare decît Mine" (In.14, 28), contra celor ce se împotrivesc si contrazic fãrã stiintã si fãrã evlavie acestea, (si cu care conglãsuia pe atunci si fostul Mitropolit al Kerkyrei, Constantin, nepot al arhiepiscopului Bulgariei, care însã si el dupã mai multi ani a fost reprimit în Biserica, dupã ce s-a lepãdat de unii ca aceia si s-a alãturat celor drept cugetãtori anatematizînd cele dogmatizate si grãite de el odinioarã cu rãutate si fãrã evlavie):213

- Cei ce nu primesc cuvîntul adevãratului Dumnezeu si Mîntuitorului nostru Iisus Hristos. „Tatal Meu este mai mare decît Mine", dupã diferitele moduri în care l-au explicat Sfintii Pãrinti - unii zicînd cã aceasta s-a zis dupã dumnezeirea (Lui) cu referire la aspectul cauzat al nasterii Sale din

Tatãl, altii cã dupã proprietãtile naturale ale trupului celui asumat de El si enipostaziat în dumnezeirea Lui, adicã cu referire la (însusirile acestuia de) creat, circumscris, muritor si celelalte afecte naturale si ireprosabile din pricina cãrora Domnul putea zice cã Tatãl este mai mare decît El însusi -, si zic cã acest cuvînt trebuie înteles (ca fiind valabil) doar atunci cînd, prin pura intelectie (sau operatie mintala), trupul (lui Hristos) este cugetat separat de Dumnezeire, ca si cum n-ar fi unit cu ea, si care nu iau aici distinctia pur intelectualã, asa cum a fost ea întrebuintatã de Sfintii Pãrinti, adicã (ca valabilã doar) atunci cînd e vorba de conditia Lui de rob si de nestiinta Lui (umanã) - întrucît (Pãrintii) nu sufereau ca trupul egal si de-o-cinstire cu Dumnezeu al lui Hristos sã fie necinstit prin astfel de expresii - ci zic cã si proprietãtile naturale care apartin în mod real trupului Domnului celui enipostaziat în Dumnezeirea Sa si rãmînînd (pururea) nedespãrtit de ea, trebuie luate dupã unire ca valabile doar prin simpla intelectie mintalã, ca unii ce dogmatizeazã despre cele nesubsistente si mincinoase acelasi lucru ca si despre cele subsistente si adevãrate, sã fie anatema.

- Cele zise cu rãutate si fãrã evlavie de fostul mitropolit al Kerkyrei, Constantin, nepotul arhiepiscopului Bulgariei, si anatematizate apoi de el, sã fie anatema.

- Toti care cugetã astfel de lucrãri, sã fie anatema.

- Fostul mitropolit al Kerkyrei, Constantin, nepotul arhiepiscopului Bulgariei, care dogmatizeazã cu rãutate si lipsã de evlavie (sau: Cei ce dogmatizeazã cu rãutate si lipsã de evlavie) despre cuvîntul adevãratului Dumnezeu si Mîntuitorul nostru Iisus Hristos: „Tatal Meu este mai mare decît Mine" si nu cugetã nici nu zic(e) cã acestã este luat de Sfintii si de Dumnezeu purtãtori Pãrinti în mai multe întelesuri evlavioase, între altele (întelegîndu-l) cu referire la trupul cel asumat de Fiul Cel Unul Nãscut al lui Dumnezeu din Sfînta Fecioarã si de Dumnezeu Nãscãtoarea, si enipostaziat în Dumnezeirea Lui, fãrã amestecare, avînd (salvgardate) si dupã unirea nedespãrtitã însusirile proprii cu referire la care Domnul a numit pe Tatãl mai mare decît Sine, si rãmînînd în acelasi timp împreunã-închinat si împreunã-mãrit întru o singurã închinare ca unul egal cu Dumnezeu (homotheos) si de aceeasi cinstire cu Tatãl si Prea Sfintul Duh; si care sustin(e) dimpotrivã cã nu se cade a întelege acest cuvînt (ca valabil) atunci cînd Domnul este conceput ca ipostas unic avînd cele douã firi unite, ci doar atunci cînd, prin intelectie pur mintalã, trupul Lui este considerat separat de Dumnezeire si socotit în mod abstract ca al oricãrui om, si aceasta în vreme ce marele în teologie (Ioan) Damaschin învatã cã distinctiã pur intelectualã se aplicã atunci cînd despre trupul lui Hristos se zice ceva ce nu constituie o proprietate naturalã a Lui, doar spre a indica conditia Lui de rob sau nestiinta Lui (umana),214 si care nu vrea (vor) deci sã urmeze sfintelor Sinoade Ecumenice al IV-lea si al VI-lea, care au dogmatizat în mod corect si evlavios despre cele douã firi unite în mod neamestecat în Hristos, si au învãtat Biserica lui Hristos dreapta credintã (ortodoxia), ca unul (unii) ce a (au) alunecat astfel în diferite erezii, sã fie anatema.

- Toti cei ce cugetã în acord cu Constantin, nepotul arhiepiscopului Bulgariei, si sînt afectati si întristati pentru depunerea lui, dar nu atît din iubire compãtimitoare, ci pentru ca sînt împreunã înselati prin impietatea lui, sã fie anatema.

c) Contra lui Ioan Eirenikos (1171)

- Prea ignorantul pseudomonah si în desert luptãtor Ioan Eirenikos si scrierile alcãtuite de el împotriva dreptei credinte, si (toti) cei ce-l îmbrãtisează pe acesta si sînt de pãrere si zic cã nu cu referire la umanitatea enipostaziatã în Domnul si Dumnezeul nostru Iisus Hristos si unitã cu Dumnezeirea lui la mod inseparabil, nedespãrtit si neamestecat, a zis El, ca om desãvîrsit, cuvîntul din sfintele lui Evanghelii: „Tatal Meu este mai mare decît Mine", ci aceasta s-a zis de cãtre El potrivit umanitãtii Lui atunci cînd aceasta este consideratã prin intelectie pur mintalã ca dezbrãcatã si cu totul separatã de dumnezeirea Lui, ca si cum n-ar fi unitã cu ea si fiind luatã exact ca si firea noastrã (umanã) comunã, sã fie anatema.

C. SYNODIKONUL EPOCII PALEOLOGILOR

8. Contra lui Varlaam si Akindynos (1351)215 Varlaam si Akindynos, ucenicii si urmãsii lui sã fie anatema.Capetele împotriva lui Varlaam si Akindynos

- Cei ce cugetã si zic cã strãlucirea (ce s-a fãcut) din Domnul la dumnezeiascã Lui Schimbare la Fatã este, cînd o lumina oarecare, aratare fãrã consistentã, creaturã si fantasmã ce a strãlucit doar pentru scurtã vreme stingîndu-se apoi într-o clipitã, cînd însãsi fiinta lui Dumnezeu, ca unii care, aderînd la aceste contradictorii si imposibile sustineri, se aratã nebuni de nebunia lui Arie, care taia pe Unul Dumnezeu si unica Dumnezeire în creatã si necreatã, si se pun de acord cu nelegiuita impietate a Masalienilor, care zic ca fiinta dumnezeiascã e vizibilã, si nu mãrturisesc, potrivit celor teologhisite cu dumnezeiascã insuflare de Sfinti si cu modul evlavios de a cugetã al Bisericii, cã aceea preadumnezeiascã luminã nu este nici creaturã, nici fiinta lui Dumnezeu, ci har, strãlucire si energie naturalã necreatã, emanînd pururea si fãrã separatie din însãsi fiinta dumnezeiascã, sã fie anatema.

- Înca si cei ce cugetã si zic ca Dumnezeu nu are nici o energie naturalã ci numai fiintã, si socotesc cã fiinta dumnezeiascã si energia (lucrarea) dumnezeiascã sînt identice si absolut indistincte, si gîndesc cã nu exista nici o diferenta între ele cu privire la ceva, ci aceeasi realitate se zice la ei cînd fiintã cînd lucrare, ca unii ce suprimã fãrã judecatã însãsi fiinta dumnezeiascã împingînd-o în nefiintã - cãci dascãlii Bisericii vorbesc în termeni precisi cã numai nefiinta este lipsitã de energie -, si care mai sînt bolnavi si de cele ale lui Sabelie, cutezînd a înnoi acum cu privire la fiinta si lucrarea dumnezeiascã vechea contradictie, confuzie si amestecare a aceluia în ce priveste cele trei ipostase ale Dumnezeirii, fuzionîndu-le în mod asemãnãtor si pe acestea (adica fiinta si lucrarea) în mod neevlavios, si nu mãrturisesc, potrivit celor teologisite cu dumnezeiascã insuflare de Sfinti si cu modul evlavios de a cugetã al Bisericii, cã în Dumnezeu existã atît fiinta cît si energia naturalã a acesteia, dupã cum au limpezit cei mai multi dintre sfinti, dar în mod lãmurit mai cu seama cei de la sfîntul al VI-lea Sinod Ecumenic, care s-a întrunit în întregime în chestiunea referitoare la cele douã energii si vointi, dumnezeiascã si omeneascã, ale lui Hristos, si care nici nu vor sa înteleagã cã asa cum între fiinta si energia dumnezeiascã exista o unire neamestecatã, tot asa existã între ele si o diferentã în unele privinte, dar care nu creazã între ele interval sau distantã, mai cu seamã în ce priveste însusirile de cauzã si cauzat, neparticipabil si participabil, primele revenind fiintei iar cele de al doilea energiei; deci, unii care proferează în mod neevlavios unele ca acestea, sã fie anatema.

- Încã si cei ce cugetã si zic ca toatã puterea si energia triipostaticei Dumnezeiri este creatã, ca unii care de aici ne silesc sã credem cã este creatã însãsi fiinta dumnezeiascã - cãci energia creatã,

potrivit Sfintilor, va vãdi drept creatã si firea (din care emanã) iar energia necreatã va caracteriza fiinta necreatã -, si de aici sînt în primejdie de a cãdea cu totul în ateism, ca unii ce atribuie credintei celei curate si ireprosabile a crestinilor mitologia elenicã si adorarea creaturilor, si nu marturisesc, potrivit celei teologhisite cu dumnezeiascã insuflare si cu modul evlavios de a cugetã al Bisericii, cã toatã puterea si energia naturalã a Dumnezeirii celei triipostatice este necreatã, sã fie anatema.

- Înca si cei ce cugetã si zic cã prin aceastã (distinctie) se face o anumitã compozitie în Dumnezeu, si nu cred învãtãturii Sfintilor care învatã cã de la cele ale firii nu se face în fire nici o compozitie, si deci ne defãimeazã nu numai pe noi ci si pe toti Sfintii care învatã în termeni precisi si multe rînduri atît simplitatea si necompozitia în Dumnezeu, cît si diferenta fiintei si energiei dumnezeiesti, si cã aceastã diferentã nu deterioreazã cu nimic si de fel simplitatea dumnezeiascã - cãci n-ar fi putut întreprinde (Pãrintii) a teologhisi astfel împotriva lor însisi -; deci, cei ce grãiesc aceste lucruri desarte si nu mãrturisesc potrivit celor teologhisite cu dumnezeiascã insuflare de Sfinti si cu modul evlavios de a cugetã al Bisericii, cã dimpreunã cu aceastã diferentã vrednicã de cele divine se conservã în mod frumos si simplitatea divinã, sã fie anatema.

- Încã si cei ce cugetã si zic ca numele „dumnezeire" se zice numai pentru fiinta dumnezeiascã si nu mãrturisesc potrivit celor teologhisite cu dumnezeiascã insuflare de Sfinti si cu modul evlavios de a cugetã al Bisericii, cã acesta se atribuie nu mai putin si energiei dumnezeiesti, si astfel, cînd cineva zice „Dumnezeire", el cinsteste în multe feluri unica Dumnezeire a Tatãlui si a Fiului si a Sfîntului Duh, atît fiinta cît si energia lor, precum ne-au învãtat dumnezeiestii nostri initiatori în misterele divine, sã fie anatema.

- Încã si cei ce cugetã si zic ca fiinta dumnezeiascã este participabilã, ca unii ce nu se rusineazã a introduce în Biserica noastrã nelegiuita impietate a Masalienilor care au fost bolnavi de aceastã pãrere în vechime, si nu mãrturisesc potrivit celor teologhisite cu dumnezeiascã insuflare de Sfinti si cu modul evlavios de a cugetã al Bisericii, cã fiinta dumnezeiascã este absolut incomprehensibilã si neparticipabilã, dar harul si energia dumnezeiascã sînt participabile, sã fie anatema.

Toate impioasele lor tratate si înscrieri, sã fie anatema.217

- Lui Andronic Paleologul, slavitul si fericitul nostru împarat, care a reunit primul Sinod (iulie 1341) împotriva lui Varlaam, prezidînd în mod nobil Biserica lui Hristos si acel sacru Sinod prin fapte, cuvinte si admirabile discursuri pronuntate cu propria sa gurã, întãrind dogmele evanghelice si apostolice, si depunînd si dezavuînd public pe mai sus-zisul Varlaam dimpreunã cu ereziile si scrierile lui si cu glasurile lui desarte împotriva credintei noastre, ca unuia care în mijlocul acestor sacre lupte si isprãvi pentru dreapta credintã a schimbat (la numai cîteva zile mai apoi) în mod fericit viata aceasta trecînd la viata cea buna si fericita, vesnicã fie memoria.

- Lui Grigorie, preasfîntul mitropolit al Tesalonicului,218 care în Sinodul cel din Marea Bisericã a depus pe Varlaam si Akindynos, conducãtorii si nãscocitorii noilor erezii, împreunã cu perversa asociatie din jurul lor, care au cutezat sã numeascã creaturã energia si puterea naturalã si inseparabilã a lui Dumnezeu, si simplu-zis toate proprietãtile naturale ale Sfintei Treimi, ca si

lumina neapropiatã care a strãlucit din Hristos pe munte, întreprinzînd sã introducã cu rãutate în Biserica lui Hristos o dumnezeire creata. Ideile platonice, si acele mituri elenice; care a luptat cu întelepciune si curaj pentru Biserica obsteascã a lui Hristos si pentru dogmele cele adevãrate si infailibile ale ei despre Dumnezeire în scrieri, în discursuri si în discutii proclamînd neîncetat o unicã Dumnezeire si un Dumnezeu triipostatic, cu energie si vointa, atotputernic si necreat întru toate cele ale sale, potrivit Dumnezeiestilor Scripturi si a teologilor si exegetilor (din vechime), adicã (urmînd) lui Atanasie si Vasile, Grigorie, Ioan si Grigorie, si de asemenea lui Chiril si înteleptului Maxim, (lui Ioan) oracolului dumnezeiesc celui din Damasc, ca si (tuturor) celorlalti Pãrinti si Dascãli ai Bisericii lui Hristos, aratîndu-se prin cuvinte si fapte a fi pãrtasul si tovarãsul, ecoul, emulul si aliatul tuturor acestora, vesnicã sa fie memoria.219

- Tuturor celor ce au luptat pentru Ortodoxie împreunã cu slãvitul si fericitul nostru împarat (Andronic) si dupã el, si au sustinut cu vitejie Biserica lui Hristos în cuvinte si discutii, scrieri si învãtãturi, cuvînt si faptã, combãtînd si dezavuînd împreunã perversele si cele cu multe înfãtisari erezii ale lui Varlaam si Akindynos si pe cei ce cugetau la fel cu acestia, si care au proclamat cu strãlucire dogmele apostolice si patristice ale dreptei credinte fiind pentru acestea calomniati, defãimati si ocãrîti de oameni rãu famati dimpreunã cu Sfintii teologi si purtãtorii de Dumnezeu Pãrinti si Dascãli ai nostri, vesnicã fie memoria.

- Celor ce mãrturisesc Un Dumnezeu triipostatic atotputernic si necreat nu numai dupã fiintã si ipostasuri, ci si dupã energie, si zic cã dumnezeiasca energie iradiazã în mod nedespãrtit din dumnezeiascã fiintã, indicînd prin „iradiazã" distinctia negrãitã, iar prin „în mod nedespãrtit" unirea lor mai presus de fire, dupã cum a proclamat si Sfîntul Sinod al VI-lea Ecumenic, vesnicã fie memoria.

- Celor ce mãrturisesc cã Dumnezeu asa cum este necreat si fãrã de început dupã fiintã este tot asa si dupã energie - luînd aici expresia „fãrã de început" (ânarchos) cu referire la timp (nu la principiu) - si zic cã dupã fiinta sa dumnezeiascã Dumnezeu este cu totul neparticipabil si incomprehensibil, dar pentru cei vrednici este participabil dupã energia sa dumnezeiascã si îndumnezeitoare, dupã cum zic teologii Bisericii, vesnicã fie memoria.

- Celor ce mãrturisesc cã lumina ce a strãlucit pe munte la Schimbarea la Fatã a Domnului este lumina neapropiatã, lumina infinitã si revãrsare neînteleasã a dumnezeiestii splendori, slavã negrãitã, slavã supremã a dumnezeirii, slavã primordialã si atemporalã a Fiului, împãrãtie a lui Dumnezeu, frumusete adevãratã si vrednicã de iubire în jurul firii celei dumnezeiesti si fericite, slavã naturalã a lui Dumnezeu, si Dumnezeire a Tatãlui si a Duhului strãlucind în Fiul cel Unul Nascut, asa cum au grãit dumnezeiesti si de Dumnezeu purtãtori Pãrintii nostri Atanasie si Vasile cel Mare, Grigorie Teologul, Ioan Hrisostom si Ioan Damaschin, drept pentru care slãvesc aceastã preadumnezeiascã luminã ca necreatã, vesnicã fie memoria.

- Celor ce slãvesc lumina Schimbãrii la Fatã a Domnului ca necreatã pentru motivele cele mai înainte zise, si totusi nu zic cã aceasta este fiinta cea mai presus de fiinta a lui Dumnezeu - întrucît aceea rãmîne cu totul nevãzutã si nepaticipabilã, cãci „pe Dumnezeu nimeni nu L-a vãzut vreodata" (In. l, 18), adicã asa cum este El în firea Lui, zic teologii - ci o numesc mai degrabã slavã naturalã a fiintei celei mai presus de fiintã iradiind în mod nedespãrtit din aceea, si aratã celor curãtiti cu mintea pentru iubirea de oameni a lui Dumnezeu, slava cu care Domnul si

Dumnezeul nostru va veni la a douã si înfricosãtoarea Venire sã judece viii si mortii, dupã cum zic teologii Bisericii, vesnicã fie memoria.

9. Reluarea si finalul Synodikonului Icoanelor Anatemele de la Niceea (787)220

- Toti ereticii sã fie anatema.

- Sinedriul,221 cel ce s-a aprins cu mînie împotriva cinstitelor icoane, sã fie anatema.

- Cei ce iau zicerile dumnezeiestii Scripturi împotriva idolilor ca zise pentru cinstitele icoane ale lui Hristos Dumnezeul nostru si ale Sfintilor Lui, sã fie anatema.

- Cei ce sînt în comuniune cu buna stiinta cu cei ce ocãrãsc si necinstesc augustele icoane, sã fie anatema.

- Cei ce zic cã crestinii se apropie de icoane ca de niste zei sã fie anatema.

- Cei ce zic cã un altul,222 afarã de Hristos Dumnezeul nostru, ne-a slobozit din rãtãcirea idolatrã, sã fie anatema.

- Cei ce cuteazã sã zicã cã (prin icoane) Biserica soborniceascã a acceptat idoli, ca unii ce rãstoarnã misterul (întrupãrii) si astfel însãsi credinta crestinã, sã fie anatema.

- Dacã cineva ia apãrarea unui adept al ereziei detractorilor crestinilor,223 fie el în viata, fie mort în aceasta, sã fie anatema.

- Dacã cineva nu se închinã Domnului nostru Iisus Hristos celui circumscris în icoana dupã umanitate, sã fie anatema.

10. Polychronia si Euphemia

Epilog euhologic224 Sfînta Treime i-a marit pe ei!

Cerînd lui Dumnezeu sã fim si noi instruiti si întãriti prin luptele, întrecerile si învãtvturile lor cele pînã la moarte pentru cauza evlaviei, si rugîndu-L sã ne arate pînã la sfîrsit imitatori ai vietuirii lor celei îndumnezeite, sã ne învrednicim si noi de cele cerute prin harul si milele marelui si întîiului nostru Arhiereu, Hristos adevãratul Dumnezeul nostru, prin mijlocirile preaslavitei Stãpînei noastre de Dumnezeu Nãscatoare si Pururea Fecioarei Maria, ale îngerilor celor deiformi si ale tuturor Sfintilor. Amin.

Traducere si prezentare de Drd. Ioan I. Ica225

196 Subtitlurile sectiunilor si subsectiunilor documentului indicate cu litere si cifre apartin traducatorului.
197 Exordiul sau preambulul „Synodikonului" calciaza si adapteaza pentru contextul sec. IX omilia Sf. Grigorie de Nazians. In novam dominicani P. G. 36, 608-621. Despre cadrul istoric al evenimentelor din 843 si doctrina iconologica a „Synodikonului", a se vedea pe larg analizele lui Gouillard, op. cit., p. 119-168, 169-182.
198 Pasajul face aluzie la dubla restaurare istorica a cultului icoanelor, corespunzatoare celor douã faze ale iconoclasmului: „prima data", în 787, la Sinodul VII ecumenic, dupã persecutiile din 726-784, si „a doua" în 843 dupã reluarea persecutiilor într-o a douã faza între 815-843.
199 Cf. Deut. 27, 2-3 si Iosua 8, 32-34. Corpul doctrinar, alcãtuit din aclamatii si anatematisme corelative, al „Synodikonului" este asimilat simbolic si analogic cu a douã proclamare a Legii mozaice sub Iosua, inscriptiei materiale din referatul biblic corespunzîndu-i acum inscriptia spiritualã a dogmelor gravate prin credinta în inimile credinciosilor.
200 Extindere la Fecioara Maria a prevederilor canonului 82 Trulan referitoare la restrîngerea reprezentarii iconografice simbolice a lui Hristos ca Miel si preeminenta înfãtisãrii Lui ca Persoana.
201 Întreg acest ultim pasaj este citat si în actele (semeioma) sinodului bizantin din 1092 contra iconologiei neortodoxe a lui Leon al Chalcedonului (P. G. 127, 972-984. la 982 D); pentru detalii despre cazul Leon vezi Anna Comnena, Alexiada V, 2; P. G. 131, 384-389; trad. rom. de M. Marinescu - Himu, Minerva, BPT, 906-907, Bucuresti, 1977, p. 182-185.
202 Urmeazã apoi aclamarea si altor patriarhi ortodocsi: Ignatios (847-858, 867-877), Fotios (858-867; 877-886), Antonios II (893-901), Nicolaos I Misticul (901-907; 912-925); se anatemizeaza toate cele graite si scrise împotriva patriarhilor Germanos, (715-730), Tarasios (784-806), Nikephoros (806-815), Methodios (843-847), Ignatios, Photios, Antonios, Nikolaos si Stephanos (886-893) si toate cele inovate si comise sau care vor fi comise împotriva Predaniei bisericesti, a învãtãturii si întocmirii sfintilor si slãvitilor Pãrinti", si sînt aclamati o serie de alti episcopi si monahi mãrturisitori ai icoanelor, printre care si „Teodor, preacucernicul egumen al Studionului".
203 Urmeazã anatematizarea patriarhilor iconoclasti: Anastasios (730-754), Constantin II (754-766) si Niketa (766-780) „care au fost în fruntea ereziilor sub Isaurieni" si a lui Theodot Kassiteras (815-821), Antonios I (821-837) si loan VII (831-843) „care si-au transmis unii de la altii rãutatile si au urmat impietatii" iconoclaste. Dupã aceste condamnãri „Synodikonul" originar al Icoanelor continua cu anatemele Sinodului VII ecumenic (vezi în traducere mai jos la punctul 175). În acest punct al documentului s-a operat insertia a tuturor aditiilor si articolelor sinodale ulterioare ale epocii Comnenilor si Paleologilor începînd cu Gerontios din Lampe (mijloc, sec. XI) si sfîrsind cu controversa palamitã (mijl. sec. XIV).
204 Cunoscut numai din aceasta notitã din „Synodikon", Gerontios din Lampe (Asia Mica) se pare cã a fost adeptul sau initiatorul unei secte mistice de tendinta mesaliana sustinînd identificarea extaticã a subiectului uman cu subiectul divin. Cf. Gouillard, op. cit., p. 116-117.
205 Despre cazul Italos a se vedea relatarea Annei Comnena, Alex. V, 8-9; P. G. 131, 428-440; trad. rom. I, p. 205-214, si comentariul istoric cu bibliografia criticã a lui Gouillard, op. cit., p. 188-202, Doctrina si persoana filozofului Ioan Italos, succesorul lui Psellos la conducerea Universitatii imperiale din Constantinopol, au fost obiectul a douã procese sinodale: primul cîndva între l sept. 1076-1 sept. 1077, cînd s-au înserat în „Synodikon" primele 10 anatematisme condamnînd în forma generala, fãrã nume, o lista de 10 filozofeme platonizate, iar al doilea în martie 1082 cînd, prin înserarea celei de-a 11-a anatematisme, este condamnat Italos însusi nominal interzicîndu-i-se lui si discipolilor lui profesarea teoriilor metafizice contrare Revelatiei. Cele 11 „capete ale lui Italos" din „Synodikon" ce constituie unicul izvor referitor la aspectul doctrinar al proceselor, incrimineazã supralicitarea filozofiei antice, fixînd în acelasi timp limita admisibilã a studiilor elenice pentru un crestin, si denuntã ca eretice cosmologia, antropologia si eshatologia platonica (si origenistã): creatia din eternitate, eternitatea lumii, preexistenta, metempsihoza si apocatastaza sufletelor, si de asemenea aplicatii inadecvate ale logicii în explicarea chestiunilor dogmatice, mai ales în hristologie. Importanta pentru semnificatia generalã a „Synodikonului" este mai ales prima anatematismã care interzice aplicarea în întelegerea modului

îndumnezeirii umanitãtii în Hristos a aporiei dialectice antice: „kata physin" - „kata thesin" (dupã natura sau dupã relatie), ai cãrei termeni corespund de fapt în hristologie pozitiilor monofizitã si respectiv nestorianã; singurul calificativ admisibil misterului teandric este cel de "hyper physin" (mai presus de fire). Dupã cum reiese din scrierile sale, hristologia lui Italos -ca si ulterior cea a discipolilor lui, Nil si Eustratios - înclina net în favoarea pozitiei „thesite" fiind deci una krypto-nestorianã.

206 Despre cazul monahului Nil Calabrezul vezi reconsiderarea totalã a problemei lui la Gouillard, op. cit., p. 202-206, reconsiderare bazatã pe descoperirea „libelului" de retractare a lui Nil, editat de acelasi cercetator la p. 301-303 (apendice II) si din care reiese cã, contrar celor afirmate de Anna Comnena, Alex. X, 1; P. G. 131. 697-700; tr. tom. II, p. 64-66, hristologia lui Nil, elev al lui Italos, nu era una monofizitã, ci dimpotrivã puternic nestorianizantã, dezvoltînd consecvent pozitia „thesita" a magistrului sãu. Dupã Nil îndumnezeirea umanitãtii în Hristos s-a fãcut „kâta thesin e chârin" (prin relatie sau har) fiind echivalentã cu îndumnezeirea sfintilor, în ambele cazuri fiind vorba de un proces de adoptiune, de relationare a douã subiecte autonome distincte, sustinere care distrugea total realitatea unirii ipostatice.

207 Cîteva manuscrise apartinînd „Synodikonului" local si „Elladei" insereazã în acest loc o serie de 13 anatematisme încadrate de un prolog si epilog si referitoare la doctrina si practica Bogomililor si a altor secte dualiste, antieclesiale, antisacramentale, harismatice si nonconformiste social, înrudite si cunoscute în izvoarele istorice ale epocii sub denominatiunile de Manihei, Paulicieni, Mesalieni, Euhiti, Entuziasti, Fundagiagiti, etc. Textul lor (Gouillard op. cit., p. 61-69 si 228-237, comentarii), reprezentînd probabil tomul unui sinod local necunoscut din sec. XI-XII împotriva acestor secte, este identic cu P. G. 131, 40-48, unde sînt însã eronat atribuite lui Euthymios Zygabenos.

208 Despre cazul lui Eustratios al Niceei vezi discutia si bibliografia la Gouillard, op. cit., p. 206-212, notita din P. G. 140, 136-137 si actele procesului (semeioma) la J. si P. Zeppos, Jus graeco-romanum I, Atena, 1931. p. 650-653. Elev al lui Italos, profesor de filozofie, comentator al lui Aristotel si mitropolit al Niceei. Eustratios, angajat în dialog teologic cu armenii monofiziti, a dezvoltat o hristologie exact la extrema opusã monofizitismului vechilor orientali necalcedonieni. Hristologie tipic nestorianã si prezentind similitudini evidente cu doctrina lui Teodor de Mopsuestia (sec. V), condamnatã la Sinodul V ecumenic. În dorinta de a salvgarda integritatea umanitatii în Hristos, Eustratios distrugea practic unirea ipostaticã, ipostaziind naturile pînã la a admite existenta în Hristos a douã subiecte distincte si autonome, fiecare cu „psihologia" proprie.

209 În cîteva manuscrise eladice, anatematismele referitoare la hristologia lui Eustratios al Niceeii se prezintã sub alte variante, deosebite de uzul constantinopolitan comun, reprezentînd prelucrari ale unor extrase din abjurarea lui Eustratios; vezi textul lor la Gouillard, op. cit., p. 71.

210 Pentru aceastã controversã si sinoadele din 1156-1157 vezi notitele sumare ale lui Ioan Kinnamos, Hist. IV, 16; P. G. 133, 517-522 si Niketas Choniates, în Manuele lib. VII; P. G. 139, 561; actele sinodale din P. G. 140, 137-202; comentariul istoric la Gouillard, op. cit., p. 210-215 si P. Ceremuhin, Sinodul constantinopolitan din 1157 si episcopul Nicolae al Metonei (trad. I. V. Paraschiv) „Mitropolia Olteniei" 18 (1966), nr. 11-12, p. 87-109. Chestiunea disputatã era; cui i se aduce (oferã) si cine primeste jertfa lui Hristos atât pe Golgota cît si în Euharistie? În gîndirea lui Soterichos a spune cã acelasi Hristos oferã jertfa umanitãtii Sale ca om si o primeste ca Dumnezeu împreunã cu întreaga Sf. Treime (=teza ecfonisului rugãciunii tainice a intrãrii celei Mari si sinoadelor din 1156-1157) ar însemna a face din ipostasul Logosului întrupat subiectul a douã actiuni, dupã el, contradictorii; oferirea si primirea jertfei. Spre a evita aceasta pretinsã aporie, el transfera aceste douã actiuni de pe planul hristologic, unde ele erau douã actiuni diferite ale aceluiasi ipostas, pe cel triadologic, transformîndu-le în douã actiuni incomunicabile a douã ipostasuri distincte; oferirea si primirea deveneau astfel pentru Soterichos, caracteristici ipostatice incomunicabile ale Fiului si respectiv Tatalui. Mai mult, în viziunea sa, mîntuirea sau reconcilierea (katallage) oamenilor cu Dumnezeu era identica cu un proces juridic, extern, de schimb (antallage) desfãsurat în douã faze succesive, distincte cronologic: o prima reconciliere a noastrã cu Fiul care, asumîndu-si umanitatea noastrã, ne-a dat în schimb iertarea pãcatului originar, urmatã de o a douã reconciliere cu Tatãl, care, primind jertfa sîngelui lui Hristos de pe Cruce, ne-a dãruit în schimb înfierea într-o asemenea viziune soteriologicã externalist-juridicã Soterichos a ajuns, trãgînd consecintele logice

ale pozitiei sale, sã tãgãduiascã pînã si caracterul sacrificial si sacramental al Euharistiei, care a devenit pentru el o simplã reprezentare memorialã simbolic-anamneticv de cãtre preot a dramei Patimilor de odinioara. Multiplele si gravele erori dogmatice expuse de Soterichos într-un scurt „dialog" cu un oarecare Philon (P. G. 140, 140-148) au fost amplu si riguros combãtute într-un excelent si dens "Antiretic" (ed. A. Demetrakopoulos, Ekklesiastike bibliotheke, Leipzig, 1866, p. 321-359) de episcopul Nicolae al Metonei, cel mai important teolog al epocii Comnenilor, si au constituit subiectul dezbaterilor a douã sinoade constantinopolitane: 20 ian. 1156 si 12-13 mai 1157 („semeiome": P. G. 140, 148-154 si 174-201), ultimul concentrîndu-si si prelucrîndu-si concluziile extrase din „Antireticul" lui Nicolae al Metoniei sub forma celor 4 anatematisme incluse la „Synodikon".
211 Greg. Naz., or. 20; P. G. 35, 1068 D.
212 Pentru controversa în jurul interpretãrii dogmatice a lui In. 14, 38 vezi notitele lui Kinnamos Hist. VI, 2; P. G. 133, 616-624 si Chroniates, de Manuele lib. VII, 5; P. G. 139, 560-564 si mai ales dosarul actelor sesiunilor sinodului din 1166 cuprinse în "Ekthesis"-ul oficial, P. G. 140, 201-281, si edictul imperial din 4 aprilie 1166, P. G. 135, 773-781; pentru detalii istorice si bibliografice cf. comentariul lui Gouillard, op. cit., p. 216-226. Ecou al unei dispute occidentale contemporane purtate în jurul „gloriei" lui Hristos, controversa bizantina în jurul întelegerii lui In. 14, 28, cu complicate dedesubturi politice si o îndelungatã supravietuire istoricã, se centra în esentã pe chestiunea precizãrii mai îndeaproape a sensului corect al inferioritãtii Fiului întrupat fatã de Tatal. O parte însemnatã a episcopatului bizantin raporta în mod ortodox inferioritatea Fiului fatã de Tatãl la umanitatea lui reala, concretã pe care unirea ipostaticã a transformat-o îndumnezeind-o la maximum, dar cu stricta salvgardare a integritãtii proprietãtilor ei naturale, în cealaltã parte a episcopatului însã era dominantã pãrerea cum cã pentru Fiul întrupat inferioritatea Sa fatã de Tatãl nu poate avea nicidecum sens concret, real, si unul pur abstract, Hristos referindu-se în In. 14, 28 la o umanitate pur abstracta, în realitatea Sa concretã, efectivã neputîndu-se vorbi de vreo inferioritate a Sa fatã de Tatal. Estompînd distinctia între proprietatile (idiomata) naturale si mãririle (auchemata) dumnezeiesti cu care umanitatea s-a îmbogãtit ca urmare a unirii ipostatice pînã pe punctul de a transforma proprietãtile naturale ale umanitãtii în proprietãti dumnezeiesti, hristologia aceasta aluneca în pericolul monofizitismului si doketismului, atentînd serios la dogma integritãtii firilor în Hristos. Replicînd acestei pozitii, Sinodul a reafirmat sensul autentic al formulei de la Chalcedon (451) dupã care unirea ipostaticã si îndumnezeirea firii omenesti în Hristos nu se face confundînd firile, ci cu stricta salvgardare a integritãtii lor, si, din aceastã perspectivã a unei umanitãti concrete si integral umane în Hristos, în pofida îndumnezeirii ei, inferioritatea Fiului fatã de Tatãl are un sens real deplin. Desi condamnatã în Sinod, interpretarea krypto-monofizitã a lui In. 14, 28 va fi reluatã, sase ani mai tîrziu, de Constantin al Kerkyrei si Ioan Eirenkos, ceea ce a condus la o reluare a sinoadelor pe aceasta tema în 1170.
213 Revenirea ulterioarã a lui Constantin al Kerkyrei si reabilitarea sa, ca urmare a acceptãrii deciziilor dogmatice de la 1166, au antrenat în unele manuscrise modificãri în consecintã ale textului anatematismelor, modificãri pe care le semnalãm în paranteze.
214 De fide ort. III, 21; P. G. 94, 1048 B-1089 C.
215 Actele Sinodului din 1351, cel mai important din seria sinoadelor zise isihaste sau palamite (1341, 1347, 1351, 1368), în P. G. 151, 717-768; detalii si comentarii la D. Staniloaie, Viata si învãtãtura Sf. Grigorie Palama, Sibiu, 1938, p. 217-236, J. Meyendorff, Introduction â l'etude de Gregoire Palamas, Paris, 1959, p. 141-153 si Gouillard, op. cit., p. 239-252; cf. si Marturisirea de credinta a Sf. Grigorie Palama, traducere si prezentare istorico-simbolicã de lic. Ioan I. Ica, „Mitropolia Ardealului", 29 (1984), nr. 7-8, p. 476-490.
216 Un manuscris insereazã aici un articol ce adapteazã formula introdusã în mãrturisirea de credintã solicitatã episcopilor la hirotonie de cãtre sinodul din 1347; formula este reluatã si de S 9 al „omologhiei" Sf. Grigorie Palama, ca si în Synaxarul Duminicii II din Postul Mare din Triod.
217 Dupã 1351 în acest loc s-au inserat în „Synodikon" alte 4 anatematisme condamnînd alte patru personaje principale, implicate în ultima fazã a controverselor palamite: Isaac Argyros, Nikephoros Gregora, Prohor Kydones (condamnat în Sinodul din 1368 care la canonizat pe Grigorie Palama: tom. P.

G. 151, 693-716) si fratele lui. Demetrios Kydones; textul lor la Gouillard op. cit., p. 85-89, respectiv, p. 246-249 (comentar).
218 Elogiul special al Sf. Grigorie Palama ce apare în toate redactiile cunoscute ale „Synodikonului" a fost inserat între aclamatiile Sinodului din 1351 de câtre Sinodul din 1368 care l-a canonizat solemn.
219 Unele manuscrise înregistreazã în acest loc si elogiul arhiepiscopului Nil Cabasila, efemerul succesor al lui Palama ca arhiepiscop al Tesalonicului. Introducerea sa se datoreazã probabil faptului ca, împreunã cu Philotheos Kokkinos, Nil redactase tomosul sinodal din 1351; textul lui la Gouillard, op. cit., p. 89.
220 Primele sapte anatematisme de aici sînt extrase din actele Sinodului VII ecumenic; cf. Mansi XIII, 397, 416.
221 E vorba de marele sinod iconoclast de la Hieria-Vlaherne (754).
222 La Sinodul de la Hieria, împãratul iconoclast Constantin V (740-776) Copronimul fusese aclamat drept „nimicitor al idolatriei"; Mansi. XIII, 353 C.
223 Epitet aplicat iconomahilor de la Sinodul VII ecumenic încoace, cînd s-a precizat oficial ca respingerea icoanelor echivaleazã cu tãgãduirea fundamentului ei: întruparea.
224 „Synodikonul" se încheie ca un epilog solemn, alcãtuit din aclamatiile festive ale basileilor si patriarhilor ortodocsi în viatã (cu formula "polla ta ete" multi ani traiascã) sau defuncti (cu formula „aionia he mnenie, vesnicã fie memoria), începînd cu 843, data reconcilierii celor douã puteri ale „basilieii" crestine dezbinate de iconoclasm. „Synodikonul" aclamã astfel în trei serii:

a) împãratii bizantini ortodocsi de la Mihail III (842-867) si Theodora (842-856) la Manuel II Paleologul (1391-1425) cu trei omisiuni avînd valoarea unor „damnatio memoriae": Andonic I Comnenul (1183-1185) pentru crimele sale, Mihail VIII Paleologul (1259-1282) pentru a fi semnat si impus „unirea" de la Lyon (1274) si Ioan IV Laskaris (1258-1261) exclus din diptice de acelasi Mihail VIII, rivalul lui politic si dinastic;

b) împãrãtesele bizantine de la Eudoxia Ingerina la Maria Paleologhina, sotia lui Ioan VIII Paleologul, cu unele omisiuni;

c) patriarhii ortodocsi ai Constantinopolului de la Germanos I (715-730) la Euthymios II (1408-1416); din pomelnicul lor sînt omisi patriarhii iconoclasti dintre 730-784 si 815-843, Vasilios I Skamandrenos (970-974) depus, cei cinci patriarhi dintre 1147-1157; din intervalul 1244-1303 apar mentionati doar Arsenios (1255-1259; 1261-1265) si Iosif I (1265-1275; 1282-1283), fiind omisi Nikephor II (1261-1262), Germanos III (1265-1267) Ioan XI Bekkos (1275-1282), Gregorios II Kyprios (1283-1289) siIloan XII Cosmas (1294-1303), omisiuni ce reflectã criza internã a Bisericii bizantine provocatã de schisma arsenitã si „unirea" de la Lyon (1274); mai sînt omisi apoi Nifon (1310-1314), Ioan XIII Glykys (1315-1319), depusi pentru motive infame, si Ioan XIV Kalekas (1334-1347), depus ca akindyst de Sinodul din 1347; de elogii speciale se bucura Philotheos (1353-1354; 1364-1376) si Nil (1379-1388), panegiristii Sf. Grigorie Palama, si Euthymios II (1408-1416) ulterior canonizat.

Textul dipticelor si comentarii istorice la Gouillard, op. cit., p. 93-118 respectiv 235-285. Cele trei serii ale Eufemiilor sau dipticelor „Synodikonului" reprezintã o expresie solemnã a vocatiei inseparabile a Bisericii si Statului, a simfoniei necesare între autoritatea civila-politica si religios-spiritualã în Imperiul bizantin.
225 Text publicat în revista Mitropolia Ardealului, anul XXX, nr. 7-8, iulie-august 1985.

SINODICONUL ORTODOXIEI

(Traducere din engleza de Pr. Dan Bădulescu)

Textul Sinodiconului Ortodoxiei a fost mult alterat de-a lungul secolelor, mai ales din cauza adăugării de material şi nume după restaurarea icoanelor din 843. Aceasta este situația textului ce este tipărit în mod curent în Triodul actual. Unii dintre ortodocşii contemporani mai zeloşi au inclus chiar condamnări ale unor lucruri cum ar fi „pan-erezia ecumenismului”. Este probabil imposibil să reconstruim exact textul original. Totuşi British Library posedă un manuscris, (BL. Additional 28816) scris în 1110 sau 1111 de monahul Andrei de la mânăstirea Oleni din Morea, care ne poate da o idee a scopului şi conținutului originalului. În opinia lui Jean Gouillard, editorul ediției critice a Sinodiconului, „manuscrisul londonez este cu siguranță unul din cei mai buni martori ai formei originale şi pur constantinopolitane ale Sinodiconului”. Manuscrisul îi era necunoscut atunci când a alcătuit ediția sa şi a fost în consecință ignorat la modul general.

Acest text al Sinodiconului este scris la sfârşitul unui manuscris al Faptelor Apostolilor, Epistolelor şi Apocalipsei, cu titlul oarecum derutant „Definiția [Horos] celui de-al 7-lea Sf. Sinod”. Textul Sinodiconului este scris frumos cu roşu şi negru şi ne-a parvenit însoțit de notația ecfonetică. Textul a fost intenționat pentru a fi cântat cu solemnitate, aşa cum se citesc Apostolul sau Evanghelia, şi nu pur şi simplu citit. O serie de nume, mai ales cele ale lui Simeon Stâlpnicul şi Teodor Studitul, au o importanță deosebită. Cuvintele „Dumnezeu să dea pace împărăției lor. Împărate ceresc, apără-i pe cei pământeşti!” sunt după cât se pare, specifice acestui manuscris. Cele 7 paragrafe numerotate sunt nurnerotate astfel pe marginea manuscrisului.

Traducerea întregului text (în engleză) este făcută de profesorul Andrew Louth, şi este folosită aici cu amabila sa permisiune, editată ca să corespundă cu aceea a BL. Adiționalul 28816 de Arhimandritul Efrem, şi cu adăugirea în subsol a referințelor scripturistice. Manuscrisul însuşi nu marchează în vreun fel special pasajele scripturistice. Cuvintele dintre parantezele drepte sunt adăugate de traducător (-ul englez) pentru a clarifica mai mult. Traducerea de mai jos a fost aranjată astfel ca să reprezinte, pe cât posibil, înfățişarea manuscrisului, cu paragrafele şi rubricile sale. În manuscris apar litere mari de marcare.

Datori suntem lui Dumnezeu ca o dată pe an să-I aducem mulțumire în acea zi când am redobândit Biserica lui Dumnezeu, s-au dovedit dogmele adevăratei credințe şi s-au aruncat hulele răutăţii.

Urmând ziselor proorocești, învățăturilor apostolice, şi întemeindu-ne pe cele din Evanghelii, ne adunăm în această zi de prăznuire. Căci Isaia spune că ostroavele2 vor fi înnoite către Dumnezeu, înțelegând [prin ostroave] bisericile neamurilor, prin biserici nu mărețele lăcaşuri bisericeşti, ci plinătatea celor ce cu credință şi evlavie se roagă în ele cu laude şi cântări. Apostolul îndeamnă la acelaşi lucru, când ne porunceşte ca aşa şi noi întru înnoirea vieții să umblăm,3 şi - spunând că oricare s-a făcut întru Hristos, făptură nouă este4 - să ne înnoim.

Apoi sunt cuvintele Domnului, care trebuiesc luate profetic: Şi se făceau atunci înnoirile în Ierusalim, şi era iarnă, a spus El.5 [Prin iarnă se înțelege] fie cea duhovnicească [iarna] potrivit căreia neamul jidovesc ridică vârtejuri de sete de sânge şi turbare împotriva Mântuitorului nostru, fie ceea ce tulbură simțurile trupeşti când se schimbă vremea şi se face ger.

Căci era o iarnă cu noi - una îndelungată şi grea, şi nu numai un anotimp trecător - ci una de mare răutate, răspândind sălbăticie, dar acum a înmugurit nouă întâiul anotimp, primăvara darurilor lui Dumnezeu, în care ne-am adunat împreună să aducem jertfă de laudă lui Dumnezeu, roada faptelor bune; sau, cum spune mai bine psalmul: vară şi primăvară Tu ai zidit pre ele. Adu-ți aminte de aceasta.6

Pentru vrăjmaşii care Îl ocărăsc pe Domnul şi în cele din urmă defăimează Sfânta Lui slăvire în sfintele icoane, înălțându-se cu semeție în hulele lor: Domnul minunilor îi va zdrobi, şi va prăvăli la pământ îndrăzneala lor.

El nu trece cu vederea glasul celor ce-I strigă: Adu-Ți aminte, Doamne de ocara robilor Tăi, care am sprijinit în sânul meu, a multe limbi. Care ocărâră pizmaşii Tăi, Doamne, cu care au ocărât schimbarea unsului Tău.7

Căci „unsul" înseamnă cei ce au fost mântuiți prin moartea Sa şi au crezut în El, prin propovăduirea cuvântului şi prin închipuirea în icoane. Pentru că în acest fel marea lucrare a iconomiei Sale, împlinită prin Cruce şi patimile îndurate şi minunile pe care le-a lucrat atât înainte cât şi după Cruce, este făcută cunoscută celor ce s-au mântuit. Iar pilda patimilor Sale trece la Apostoli şi apoi la mucenici, şi coboară prin ei, la mărturisitori şi asceți.

Aceasta este ocara, cu care pizmaşii Domnului au ocărât, cu care au ocărât schimbarea unsului Său,8 pe care o are în vedere Dumnezeul nostru. Inima Sa este plină de mângâiere, şi El este înduplecat de rugăciunile Maicii Sale, şi ale Apostolilor şi tuturor sfinților. Căci şi ei împărtăşesc ocările ce I S-au adus, şi cu El împreună s-au batjocorit şi în icoane, aşa încât în felul în care au împărtăşit cu El pătimirile cărnii, în acelaşi fel au împărtăşit cu El şi necinstirea icoanelor.

Dumnezeu a lămurit în cele din urmă voia Sa de acum şi a făcut încă o dată ceea ce a îndeplinit mai înainte. Căci mai înainte, după ce au trecut mulți ani când sfintele icoane au suferit defăimare şi ruşine, El Şi-a recăpătat închinarea. Acum, pentru a doua oară, după o scurtă vreme de treizeci de ani de răutate, El a redat sufletelor noastre nevrednice slobozirea din defăimare, mântuirea celor ce pătimesc, a reînnoit mărturisirea evlaviei, a întărit cinstirea icoanelor, şi praznicul ce aduce toate aceste daruri mântuitoare.

Căci în icoane noi contemplăm patimile învățătorului pentru mântuirea noastră, Crucea, mormântul, porțile şi încuietorile iadului, luptele mucenicilor, cununile lor, mântuirea însăşi, pe care Judecătorul luptei şi Dătătorul de premii şi de cununi a dat-o în mijlocul pământului.

Astăzi prăznuim această sfântă zi, şi bucurându-ne împreună în psalmi şi cântări aducem rugăciuni şi ectenii.

Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru? Tu eşti Dumnezeu Cel Ce faci minuni!9

Căci Tu îi ruşinezi pe cei ce nu Te slăvesc, şi pe cei ce îndrăznesc cu semeție să lupte împotriva icoanei Tale îi faci fricoşi şi îi pui pe goană.

Dar aici este mulțumirea către Dumnezeu şi izbânda strălucită asupra vrăjmaşilor credinței; şi încă o hotărâre puternică şi amănunțită limpezeşte aceste neînțelegeri şi lupte [ce au avut loc] împotriva iconoclaştilor.

Acum când ne sălăşluim în Ierusalimul cel de sus, în locul de odihnă de după trecerea prin pustie, urmându-i lui Moise, şi mai mult, supunându-ne dumnezeieştii porunci, aşezăm un stâlp din pietre tari, gata să fie scris, este drept şi cuviincios ca să înscriem în inimile fraților binecuvântările ce se cuvin celor ce au păzit Legea şi blestemele pe care şi le-au atras asupra lor nelegiuiții. De aceea într-un glas zicem:

1. Celor ce mărturisesc întruparea Cuvântului prin cuvinte, cu gura, în inimă şi minte, în scris şi în icoane:

Veşnica lor pomenire!

2. Acelora ce cunosc deosebirea după firi ale unuia şi aceluiaşi ipostas al lui Hristos şi Îi recunosc însuşiri atât create cât şi necreate, văzute şi nevăzute, ca pătimitor şi nepătimitor, mărginit şi nemărginit; cei ce atribuie naturii dumnezeieşti cele necreate, iar naturii omeneşti celelalte însuşiri, printre care şi mărginirea, şi proclamă aceasta atât în vorbă cât şi în icoane:

Veşnica lor pomenire!

3. Acelora care crezând şi mărturisind, propovăduiesc cuvintele Evangheliei în scrieri, în fapte şi în forme, şi adună acestea într-o singură datorie ce cuprinde atât propovăduirea prin cuvinte, şi întărire sigură a adevărului prin icoane:

Veşnica lor pomenire!

4. Acelora care îşi sfințesc buzele prin cuvânt, şi celor ce se sfințesc prin auzirea acestor cuvinte, cunoscând şi propovăduind, ca şi ochii celor ce se sfințesc prin sfintele icoane, conducând astfel mintea către cunoaşterea de Dumnezeu, ca şi prin bisericile sfințite, sfintele vase şi alte sfinte comori:

Veşnica lor pomenire!

5. Acelora ce cunosc faptul că toiagul şi tablele, chivotul şi candela, năstrapa şi altarul înfățişau şi prefigurau pe Prea Sfânta Fecioara Maria, Maica Domnului; şi de asemenea că aceste lucruri o prefigurau, iar ea nu s-a prefăcut în ele, căci era fecioară şi după naştere a rămas fecioară, şi prin urmare Fecioara trebuie să fie înfățişată în icoane şi nu preînchipuită în chipuri (tipuri):

Veşnica lor pomenire!

6. Acelora ce cunosc, primesc şi cred în vedeniile prooroceşti, cărora însuşi Dumnezeu le-a dat formă şi chip, pe care corul proorocilor le aduc şi le tâlcuiesc; şi care, întăriți de predania scrisă şi nescrisă a Apostolilor, următori Părinților, înfățişează cele sfinte în icoane şi le cinstesc:

Veşnica lor pomenire!

7. Acelora ce-l înțeleg pe Moise, şi spun, fiți cu luare-aminte la voi înşivă că ce n-ați văzut toată asemănarea în ziua în care au grăit Domnul către voi în muntele Horeb, din mijlocul focului,10 şi cunosc răspunsul potrivit, şi anume că atunci când vedem ceva, vedem cu adevărat, aşa cum ne-a învățat fiul tunetului, ce era dintru început, ce am auzit, ce am văzut cu ochii noştri, ce am privit, şi mâinile noastre au pipăit de Cuvântul vieții,11 şi pe acestea le mărturisim; şi iarăşi, ca şi ceilalți ucenici ai Cuvântului, am mâncat şi am băut împreună cu El, nu numai înaintea patimilor Sale, ci şi după patimi şi după ce a înviat din morți12;celor ce se pricep să deosebească poruncile Legii de învățătura harului şi văd că El este nevăzut în cea dintâi, dar văzut şi pipăit în cea de-a doua, şi prin urmare că ceea ce a fost văzut şi pipăit trebuie să fie zugrăvit în icoane şi slăvit:

Veşnica lor pomenire!

Aşa cum au văzut proorocii, cum au propovăduit Apostolii, cum a primit Biserica, cum au dogmatisit învățătorii, cum înțelege împreună cu ei lumea locuită [oikumene], cum luminează harul, cum lămureşte adevărul, cum a fost erezia izgonită, cum ne întăreşte înțelepciunea să proclamăm, cum a adeverit Hristos, tot aşa gândim şi noi, vorbim, propovăduim, Îl slăvim pe Hristos ca pe adevăratul Dumnezeu, şi pe sfinții Săi, în cuvinte, în scrieri, în gânduri, în jertfe, în biserici, în icoane, slujind şi preaînălțându-L pe Unul Dumnezeu şi Domn, şi cinstindu-i pe sfinți din pricina Domnului lor ca pe cei ce sunt aproape de El şi îi slujesc, şi le dăm cinstirea cuvenită.

Aceasta este credința Apostolilor; este credința Părinților; este credința ortodocşilor; această credință ține lumea locuită. Pe aceşti propovăduitori ai adevăratei credințe, îi lăudăm ca pe nişte frați şi ca pe cei ce dorim să îi avem ca pe părinții noştri, spre slava şi cinstea adevăratei credințe pentru care au luptat ei, şi grăim:

Gherman, Tarasie, Nichifor şi Metodie, adevărații arhierei ai lui Dumnezeu, care au propovăduit ortodoxia şi au luptat pentru ea:

Veşnica lor pomenire!

Ignatie, Fotie, Ştefan, Antonie şi Nicolae, prea sfințiții patriarhi ortodocşi:

Veşnica lor pomenire!

La orice s-a scris sau s-a vorbit împotriva sfinților patriarhi Gherman, Tarasie, Nichifor şi Metodie, Ignatie, Fotie, Nichifor, Antonie şi Nicolae:

Anatema!

Fiecărei inovații şi acțiuni potrivnice Predaniei Bisericii, şi învățăturii lăsate de către sfinții şi cinstiții Părinți, sau orice noutăți aduse după aceasta:

Anatema!

Eftimie, Teofil şi Emilian, cinstiţii mărturisitori şi arhiepiscopi:

Veşnica lor pomenire!

Teofilact, Petru, Mihail şi Iosif, fericiţii mitropoliţi:

Veşnica lor pomenire!

Ioan, Nicolae şi Gheorghe, de trei ori binecuvântaţii mărturisitori şi arhiepiscopi, şi tuturor episcopilor care au propovăduit ca ei:

Veşnica lor pomenire!

Teodor, prea sfinţitul stareţ al studiţilor:

Veşnica lui pomenire!

Isaac făcătorul de minuni, şi proocescul Ioanichie:

Veşnica lor pomenire!

Ilarion prea sfinţitul arhimandrit, şi stareţul mânăstirii Dalmata:

Veşnica lui pomenire!

Simion, prea sfinţitul stâlpnic:

Veşnica lui pomenire!

Aceste binecuvântări au ajuns până la noi, ca de la părinţi la fiii ce sunt râvnitori pentru credinţa lor, iar blestemele îi covârşesc pe ucigaşii de părinţi, care dispreţuiesc poruncile Stăpânului. De aceea, noi, în comuniunea evlaviei, le aruncăm obşteşte blestemul pe care şi l-au atras asupra lor.

Acelora ce primesc cu mintea lor iconomia întrupată a Dumnezeu Cuvântului, dar nu îngăduie ca aceasta să lucreze prin icoane, şi astfel par a primi în vorbe mântuirea noastră, dar în adevăr o leapădă:

Anatema!

Acelora ce se joacă necuviincios cu cuvântul „nemărginit” şi prin urmare refuză să-L picteze pe în icoane pe Hristos, adevăratul nostru Dumnezeu, Care S-a făcut părtaş sângelui şi trupului nostru,13 şi prin aceasta s-au arătat a fi nişte aiuriţi:

Anatema!

Celor ce recunosc, chiar şi nevrând, vedeniile proorocești, dar primesc facerea icoanelor a ceea ce au văzut - O minune! - chiar mai înainte de întruparea Cuvântului, dar spun prosteşte că însăşi firea cea neînțeleasă şi nevăzută a fost văzută de cei ce au contemplat-o, sau hotărăsc că acestea se pot înfățișa ca chipuri, figuri şi forme ale adevărului celor ce le văd, dar nu ar primi faptul că om S-a făcut Cuvântul, şi că patimile Sale pentru mântuirea noastră pot fi zugrăvite în icoane:

Anatema!

Acelora care Îl aud şi-L înțeleg pe Domnul ce zice, Că de ați fi crezut lui Moise, ați fi crezut şi Mie,14 şi celelalte, şi pe Moise zicând, Prooroc dintru frații tăi ca mine va ridica ție Domnul Dumnezeul tău,15 şi apoi spun că Proorocul este primit, dar că ei nu vor zugrăvi prin icoane harul Proorocului şi mântuirea pe care Acesta a adus-o pentru întreaga lume, chiar dacă El a fost văzut şi a trăit printre bărbați şi femei, şi a tămăduit suferințe şi boli cu lucrări puternice de vindecare, şi a fost răstignit, şi îngropat, şi S-a sculat din morți, şi a făcut şi a suferit toate acestea pentru mântuirea noastră; acelora care nu primesc că aceste lucrări mântuitoare, împlinite pentru întreaga lume pot fi zărite în icoane, şi nici slăvite şi cinstite în ele:

Anatema!

Celor ce stăruie în erezia iconoclastă, ce e de fapt apostazie hristoclastă, şi nici nu voiesc să fie duşi la mântuire prin legea lui Moise, nici nu aleg să trăiască evlavios după învățătura apostolică, şi nici nu sunt convinşi să lepede greşala lor prin pildele şi sfaturile Părinților, nici sunt mişcați de armonia fiecărei părți a Bisericii lui Dumnezeu ecumenice, ci o dată pentru totdeauna s-au supus sorții jidovilor şi păgânilor [lit.: grecilor]; căci de îndată au hulit împotriva Arhetipului, şi nu s-au dat în lături să facă chipul Arhetipului identic cu însuşi Arhetipul. Acestora, deci, care au căzut nesăbuit în această greşală şi şi-au astupat urechile la orice cuvânt dumnezeiesc şi învățătură duhovnicească, şi sunt deja putreziciune şi s-au tăiat pe ei înşişi de la trupul Bisericii:

Anatema!

Anastasie, Constantin şi Nichita, cei ce au pornit ereziile isauriene, oameni păcătoşi şi călăuze spre prăpastie:

Anatema!

Teodot, Antonie şi Ioan, ce-şi dau răutățile unul altuia, şi [se arată a fi] urmaşi mincinoşi ai necredinței:

Anatema!

Pavel care s-a întors la Saul şi Teodor numit Gastes şi Ştefan Molutes, ca şi Teodor Criteanul, şi Louloudie leul, şi oricine este asemenea lor în necredință, în orice stare a clerului sau altă cinste sau stare s-ar afla; tuturor acestora ce stăruie în necredința lor:

Anatema!

Tuturor ereticilor:

Anatema!

Acelora ce folosesc spusele dumnezeieştii Scripturi ce sunt împotriva idolilor la cinstitele icoane ale lui Hristos Dumnezeul nostru şi sfinților Săi:

Anatema!

Acelora ce împărtăşesc părerea celor ce batjocoresc şi necinstesc sfintele icoane:

Anatema!

Acelora ce spun că creştinii fac din icoane zei:

Anatema!

Acelora ce spun că altul decât Hristos Dumnezeul nostru ne-a izbăvit de rătăcirea idolească:

Anatema!

Acelora ce îndrăznesc să spună că Biserica Catolică (sobornicească) a primit idoli, şi astfel întinează toată taina şi batjocoresc credința creştinilor:

Anatema!

ÎNTRU MULȚI ANI ÎMPÂRAȚILOR!

Dumnezeu să apere puterea lor. Dumnezeu să dea pace împărăției lor.

Împărate ceresc, apără-i pe cei pământeşti!

Mihail, împăratul nostru ortodox, şi Teodora, sfânta sa maică:

Veşnica lor pomenire!

Vasile şi Constantin, Leon şi Alexandru, Cristofer şi Romano, Nichifor, şi Ioan, Vasile şi Constantin, Romano, Mihail, Constantin, Mihail şi Isaachie, care toți au preschimbat împărăția pământească pe cea cerească:

Veşnica lor pomenire!

Evdochia şi Teofano, Teodora şi Elena, Teofano şi Teodora, Zoe şi Teodora, împărătesele prea ortodoxe:

Veşnica lor pomenire!

Gherman, Tarasie, Nichifor, şi Metodie, înnoiţii şi fericiţii patriarhi:

Veşnica lor pomenire!

Ignatie, Fotie, Ştefan şi Antonie/ Nicolae şi Eftimie/ Ştefan, Trifon, Teofilact şi Antonie/ Polieuct, Nicolae, Sisinie, Serghie, Eustaţie/ patriarhii ortodocşi:

Veşnica lor pomenire!

Sfânta Treime i-a preaslăvit. Prin disputele, luptele şi învăţăturile lor pentru adevărata credinţă până la moarte, cerem lui Dumnezeu ca să ne călăuzească şi să ne întărească şi să ne rugăm ca să fim arătaţi ca următori a vieţii lor insuflate [de Dumnezeu] până la sfârşit, cu mila şi cu îndurările Marelui Arhiereu Hristos, adevăratul nostru Dumnezeu; cu rugăciunile Preamăritei noastre Doamne, Maica Domnului şi Pururea Fecioara Maria, dumnezeieştilor îngeri şi ale tuturor sfinţilor. Amin.

(Trad. română: Pr. Dan Bădulescu)

---

1 Sursă internet: http://web.ukonline.co.uk/ephrem/synodikon.htm
2 Isaia XLI, 1
3 Romani, VI, 4
4 2 Corinteni V, 17
5 Ioan X, 22
6 Psalm 73, 17-18.
7 Psalm 88, 49-50.
8 Psalm 88, 50.
9 Psalm 76, 13.
10 Deuteronom, IV, 15
11 1 Ioan I,1.
12 Fapte X, 4l.
13 Cf. Evrei II, 14.
14 Ioan V, 46.
15 Deuteronom XVIII, 15; cf. Fapte III, 22.

SYNODIKON OF ORTHODOXY

(enghlish)

The text of the Synodikon of Orthodoxy has been much altered over the centuries, chiefly by the addition of material and names that postdate the Restoration of the Icons in 843. This is the case with the text that is printed in the current Triodia. Some of the more zealous contemporary Orthodox even include condemnations of such things as the ‘pan-heresy of Ecumenism‘. It is probably impossible to reconstruct the original text exactly. However the British Library possesses a manuscript, (BL. Additional 28816) written in 1110 or 1111 by a monk Andrew of the monastery of Oleni in Moraea, which may give some idea of the scope and contents of the original. In the opinion of Jean Gouillard, the editor of the critical edition of the Synodikon, ‘the London manuscript is certainly one of the best witnesses to the primitive and purely Constantinopolitan form of the Synodikon’. The manuscript was unknown to him when he prepared his edition and has in consequence been generally neglected.

This text of the Synodikon is written at the end of a manuscript of the Acts, Epistles and Apocalypse, with the somewhat misleading title ‘Definition [Horos] of the 7th Holy Synod’. The text of the Synodikon is finely written in red and black and is provided throughout with ekphonetic notation. The text was, therefore, intended to be solemnly chanted, like the Apostle or Gospel, and not simply read. A number of names, in particular those of Symeon Stylites and Theodore the Studite, are given special prominence. The words ’God will give their kingdom peace. Heavenly King, protect those on earth!’ are, it seems, peculiar to this manuscript. The seven numbered paragraphs are so numbered in the margin of the manuscript.

The translation is from one made by Professor Andrew Louth of the full text, and used here by his kind permission, edited to correspond with that of BL. Additional 28816 by Archimandrite Ephrem, and with the Scriptural references added. The manuscript itself does not mark out the scriptural passages in any special way. Phrases in square brackets are added by the translator for the sake of clarity The translation below has been set out in such a way as to represent, as far as possible, the layout of the manuscript, with its rubrications and paragraphing. The latter is indicated in the manuscript by larger, rubricated, letters.

TRANSLATION

A yearly thanksgiving is due to God on account of that day when we recovered the Church of God, with the demonstration of the dogmas of true religion and the overthrowing of the blasphemies of wickedness.

Following prophetic sayings, yielding to apostolic exhortations, and standing on the foundation of the accounts in the Gospels, we make festival on this day of dedication. For Isaias says that the islands will be dedicated[1] to God, meaning, [by the islands,] the churches from the nations and, by churches, not splendid church buildings, but the fullness of those who perform acts of reverence in them and worship the divine with hymns and praises. The Apostle recommends the same thing, when he commands us to walk in newness of life[2], and—by saying that if anyone is in Christ he is a new creation[3]—to be renewed.

Then there are the words of the Lord, which are to be taken prophetically: It was, he said, the feast of the dedication in Jerusalem, and it was winter.[4] [By winter is signified] either the spiritual [winter], according to which the nation of the Jews stirred up storms of bloodthirstiness and trouble against the Saviour of us all, or that which affects the bodily senses when the air changes to being icy-cold.

For there was a winter with us—along hard winter, and not just a fleeting season— one of great wickedness, spewing out savagery, but now there has blossomed forth for us the first of seasons, the spring of the graces of God, in which we have gathered together to make a thank-offering to God, a harvest of good works; or, to express it rather in the words of the psalm: Summer and spring, you have made them, remember this.[5]

For the enemies who reproach the Lord and utterly dishonour the holy veneration of him in holy icons, raising and puffing themselves up through their blasphemies: the Lord of wonders will tear them to shreds, and dash to the earth the insolence of their apostasy.

He does not disregard the voice of those who cry to Him, Remember, O Lord, the reproach of your servants, the reproach of many nations that I bore in my bosom, with which your enemies reproached you, O Lord, with which they reproached the exchange of your Christ.[6]

For the 'exchange of Christ' means those who have been redeemed by his death and have believed in him, through the preaching of the words and the depictions in images. For it is in this way that the great work of the Economy, accomplished through the cross and the sufferings he endured and the wonders he worked both before and after the cross, is made known to those who have been saved. And the imitation of his suffering passes over to the Apostle and then to the martyrs, and comes down, through them, to the confessors and the ascetics.

This reproach, with which the enemies of the Lord reproached, with which they reproached the exchange of his Christ,[7] our God has born in mind. His heart is full of consolation, and he is inclined by the prayers of his mother, and the apostles, and all the saints. For they also shared the insolence shown towards him, and with him were set at naught in the icons, so that, just as they shared with him the suffering in the flesh, so in a similar fashion they shared with him in the insolence offered to the icons.

Now God has at last made clear what he has willed today, and has done a second time what he accomplished earlier. For earlier, after the passage of many years when the holy icons suffered contempt and dishonour, he turned back piety to himself. Now, a second time, after a brief period of thirty years' wickedness, he has restored to our unworthy selves freedom from vexation, the redemption of those who grieve, the renewed proclamation of piety, the assurance of the veneration of icons, and the feast that bears to us all these saving gifts.

For in the icons we see the Master's sufferings for our sake, the cross, the tomb, Hades slain and despoiled, the martyrs' combats, their crowns, salvation itself, which the judge of the combat and giver of the prize and the crowns has accomplished in the midst of the earth.

Today we make festival on this holy day, and making merry together and rejoicing in prayers and litanies, we cry out in psalms and songs.

Who is a great God like our God? You are our God, who alone does great wonders.[8]

For you mock those who despise your glory, and show those who dare boldly to set themselves against your icon to be cowardly and put them to flight.

But there is thanksgiving to God, and the sovereign trophy against the antagonists in these matters; yet another statement and detailed indictment makes clear the contests and struggles [that have taken place] against those who fight against the icons.

As we stand in possession of the spiritual Jerusalem, in a certain place of rest after the passage through the desert, in imitation of Moses, or rather as obedient to a divine command, we set up a pillar made out of great stones, ready to be written on, it is right and fitting that we should inscribe in the hearts of the brothers the blessings that are due to those who kept the law and the curses which the lawless have brought upon themselves. Therefore we say:

1. Those who confess the incarnate presence of God the Word by word, by mouth, in the heart and the mind, by writing and in icons:

May their memory be eternal!

2. Those who know the difference in essences of the one and the same hypostasis of Christ attribute to it properties both created and uncreated, visible and invisible, capable of suffering and beyond suffering, circumscribed and uncircumscribed; they ascribe to the divine essence uncreatedness and the rest, while they acknowledge in the human nature the other qualities, including being circumscribed, and affirm all this both in word and in images:

May their memory be eternal!

3. Those who, believing and proclaiming, preach the words of the Gospel in writings, and the deeds in forms, to gather together in a single duty that includes both proclamation through words, and sure confirmation of the truth through icons:

May their memory be eternal!

4. Those who sanctify their lips by the word, and then those who hear them through the word, knowing and preaching that as the eyes of those who see are sanctified by the sacred icons, so the mind is led to the knowledge of God, just as it is through consecrated churches, and sacred vessels and other holy treasures:

May their memory be eternal!

5. Those who know that the rod and the tablets, the ark and the lamp, and the table, and the altar depicted in advance and prefigured the All-holy Virgin, Mary, the Mother of God; and also

that these things prefigured her, and she did not become them, for the maiden was and remained after giving birth to God a virgin, and therefore the maiden is to be depicted in images rather than foreshadowed in types:

May their memory be eternal!

6. Those who know and accept and believe the prophetic visions, as the Divine himself gave them shape and form, which the chorus of prophets behold and explain; and who, strengthened by the written and unwritten tradition of the Apostles, continuing to the Fathers, therefore express holy things in images and honour them:

May their memory be eternal!

7. Those who understand Moses, who said, Be attentive to yourselves that on that day, when the Lord God spoke on the mount Horeb, you heard the sound of words, but you saw no likeness,[9] and know how to answer rightly, that if we see something, we truly see, as the son of thunder taught us, he who was from the beginning, whom we heard, whom we saw, whom we beheld with our own eyes, and our hands touched, concerning the word of life,[10] and to these we bear witness; and again, as the other disciples of the Word, we ate with him and drank with him, not only before his passion, but also after the passion and the resurrection;[11] those who are able to distinguish the precepts in the law from the teaching of grace, and see that he is invisible in the former, but seen and touched in the latter, and that therefore what has been seen and touched is to be depicted in icons and worshipped:

May their memory be eternal!

As the Prophets saw, as the Apostles taught, as the Church has received, as the Teachers express in dogma, as the inhabited world understands together with them, as grace illumines, as the truth makes clear, as error has been banished, as wisdom makes bold to declare, as Christ has assured, so we think, so we speak, so we preach, honouring Christ our true God, and his Saints, in words, in writings, in thoughts, in sacrifices, in churches, in icons, worshipping and revering the One as God and Lord, and honouring them because of their common Lord as those who are close to him and serve him, and making to them relative veneration.

This is the faith of the Apostles; this is the faith of the Fathers; this is the faith of the Orthodox; this faith makes fast the inhabited world. These preachers of true religion, we praise as brothers and as those we long to have as our fathers, to the glory and honour of the true religion for which they struggled, and say:

Germanus, Tarasius, Nicephorus and Methodius, truly high priests of God, who taught orthodoxy and fought for it:

May their memory be eternal!

Ignatius, Photius, Stephen, Antony, and Nicolas, the most holy and orthodox Patriarchs:

May their memory be eternal!

On everything that has been written or spoken against the holy Patriarchs Germanus, Tarasius, Nicephorus and Methodius, Ignatius, Photius, Nicephorus, Antony and Nicolas:

Anathema!

On every innovation and action contrary to the tradition of the Church, and the teaching and pattern of the holy and celebrated Fathers, or anything that shall be done after this:

Anathema!

Euthymius, Theophilus and Aimilianus, the celebrated confessors and archbishops:

May their memory be eternal!

Theophylact, Peter, Michael and Joseph, the blessed metropolitans:

May their memory be eternal!

John, Nicolas and George, the thrice-blest confessors, and archbishops, and all the bishops who thought like them:

May their memory be eternal!

Theodore, the all-holy abbot of the Studites:

May his memory be eternal!

Isaac the wonderworker, and the most prophetic Joannikios:

May their memory be eternal!

Hilarion the most holy archimandrite, and abbot of the Dalmata monastery:

May his memory be eternal!

Symeon, the most holy stylite:

May his memory be eternal!

These blessings have passed down from them to us, as from fathers to sons who are zealous for their piety, and curses overwhelm the parricides, who disdain the master's commands. Therefore, we, as the community of piety, publicly inflict on them the curse which they have brought on themselves.

On those who accept with their reason the incarnate economy of God the Word, but will not allow that this can be beheld through images, and therefore affect to receive our salvation in words, but deny it in reality:

Anathema!

On those who wickedly make play with the word 'uncircumscribed' and therefore refuse to depict in images Christ, our true God, who likewise shared our flesh and blood,[12] and therefore show themselves to be fantasiasts:

Anathema!

On those who admit, even against their will, the prophetic visions, but will not accept the making of images of what they saw—O wonder!—even before the Incarnation of the Word, but emptily say that the incomprehensible and unseen essence itself was seen by those who beheld it, or conclude that these things make manifest images, figures and forms of the truth to those who see them, but will not accept that the Word become man, and his sufferings for our sake, may be depicted in icons:

Anathema!

On those who hear and understand the Lord saying, If you believed Moses, you would have believed me,[13] and the rest, and Moses saying, The Lord our God will raise up for you from your brothers a prophet like me,[14] and then say that the prophet is received, but that they will not represent the grace of the prophet and the salvation he brought for the whole world through images,, even though he was seen and lived among men and women, and cured sufferings and sickness with mighty acts of healing, and was crucified, and buried, and rose again, and did and suffered all this for our sake; on those who will not accept that these works of salvation, accomplished for the whole world, may be seen in icons, nor honoured and venerated in them:

Anathema!

On those who remain in the icon-fighting heresy, or rather the Christ-fighting apostasy, and neither wish to be led to their salvation through the Mosaic legislation, nor choose to live piously in accordance with apostolic teaching, nor are persuaded to turn from their error by the advice and exhortations of the Fathers, nor are abashed by the harmony of every part of the ecumenical Church of God, but once and for all have subjected themselves to the lot of the Jews and the pagans[lit: Greeks]; for immediately they have uttered blasphemies against the Archetype, and have not blushed to dare to make the image of the archetype identical with the archetype himself. On those, therefore, who have heedlessly accepted this error, and have stuffed their ears against very divine word and spiritual teaching, as they are already putrefied, and cut themselves off from the common body of the Church:

Anathema!

Anastasius, Constantine and Nicetas, those who started off the Isaurian heresies, unholy men and leaders to ruin:

Anathema!

Theodotus, Antony and John, procurers one for another of vices, and false successors of impiety:

Anathema!

Paul who turned back to Saul, and Theodorus called Gastes, and Stephen the Molutes, as well as Theodore Krithinus, and Louloudios the lion, and anyone who is like them in uttering impiety, to whatever category of clergy or any other honour or way of life they belong; on all these who continue in their impiety:

Anathema!

To all the heretics: Anathema!

Those who apply the sayings of the divine Scripture that are directed against idols to the august icons of Christ our God and his saints:

Anathema!

Those who share the opinion of those who mock and dishonour the august icons:

Anathema!

Those who say that Christians treat the icons like gods:

Anathema!

Those who say that another, apart from Christ our God, delivered us from the error of idols

Anathema!

Those who dare to say that the Catholic Church has accepted idols, thus overthrowing the whole mystery and mocking the faith of Christians

Anathema!

h MANY YEARS TO THE BASILEIS!

God will protect their might. God will give their kingdom peace.

Heavenly King, protect those on earth!

Michael, our orthodox Basileus, and Theodora, his holy mother:

May their memory be eternal!

Basil and Constantine, Leo and Alexander, Christopher, and Romanos, Nicephorus, and John, Basil, and Constantine, Romanos, Michael, Constantine, Michael and Isaakios, who have all changed the earthly kingdom for the heavenly one:

May their memory be eternal!

Eudocia and Theophano, Theodora and Helen, Theophano and Theodora, Zoe and Theodora, most orthodox Augustae:

May their memory be eternal!

Germanos, Tarasios, Nikephoros, and Methodios, the renowned and blessed patriarchs:

May their memory be eternal!

Ignatios, Photios, Stephen and Antony, Nicolas and Euthymios, Stephen, Trypho, Theophylact and Antony, Polyeuctus, Nicolas, Sisinios, Sergios, Eustathios, the Orthodox Patriarchs:

May their memory be eternal!

The Holy Trinity has glorified them. By their contests and struggles and teachings for the sake of true religion to the point of death, we entreat God that we may be guided and strengthened and beg that we may be shown to be imitators of their inspired way of life until the end, by the pities and grace of the great and first high-priest Christ, our true God; at the intercessions of our most-glorious Lady, Mother of God and Ever-Virgin Mary, of the god-like Angels and all the Saints. Amen.

The End

Sursa net http://aggreen.net/liturgics/triumph_orth.html
[1] Isaias 41:1.
[2] Romans 6:4.
[3] 2 Corinthians 5:17.
[4] John 10:22.
[5] Psalm 73:17-18.
[6] Psalm 88:51-52.
[7] Psalm 88:52.
[8] Psalm 76:14-15.
[9] Psalm 4:15.
[10] 1 John 1:1.
[11] Acts 10:41.
[12] Cf. Hebrews 2:14.
[13] John 5:46.
[14] Deuteronomy 18:15; cf. Acts 3:22.

RANDUIALA DUMINICII BIRUINTEI ORTODOXIEI

Introducere

Singura traducere în româneşte a acestui text există într-un manuscris de la Arhivele Statului din Iaşi, de pe la 1890. El n-a fost niciodată tipărit în vreuna din edițiile Triodului în România, deşi face parte din rînduiala slujbei din Duminica Ortodoxiei în majoritatea manuscriselor greceşti. Patriarhia de Constantinopol şi Sfîntul Munte Athos fac această slujbă dintotdeauna. Mai mult ca sigur motivul pentru care ea nu s-a citit în bisericile şi mănăstirile româneşti în ultimele sute de ani a fost unul politic.

Sinodul local din Constantinopol care a avut loc în anul 842, întărind hotărîrile dogmatice ale Sinodului al VII-lea Ecumenic, a înființat sărbătorirea anuală a biruinței Ortodoxiei asupra eresurilor. Sfîntul Metodie, Patriarhul Constantinopolului, care se afla în fruntea Sinodului, a alcătuit în acest scop o rînduială deosebită a Dreptei Credințe.

Slujba

După isprăvirea citirii ceasurilor, spre locul obişnuit unde se aflã arhiereul în veşminte, vin din altar arhimandriții, egumenii, preoții, diaconii; preoții scot icoana Mîntuitorului şi a Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu şi le pun pe analogul din mijlocul bisericii. [De se va întîmpla ca arhiereul să nu fie de față la această slujbă (în parohiile de mir sau mănăstiri), cuvintele acestuia se rostesc de preot; iar de va lipsi protodiaconul (diaconul), cuvintele acestuia se rostesc, la fel, de preot]

Începe protodiaconul: *Binecuvîntează, Stăpîne !*

Arhiereul: *Binecuvîntat este Dumnezeul nostru…*

Strana: *Amin. Împărate ceresc…*

Citețul: *Sfinte Dumnezeule… (rugăciunile începătoare). Doamne miluieşte (12 ori). Veniți să ne închinăm…*

Şi **psalmul 74**:

Mărturisi-ne-vom Ție, Dumnezeule, mărturisi-ne-vom Ție şi vom chema numele Tău, povesti-voi toate minunile Tale. Cînd voi lua vreme, eu dreptatea voi judeca. Topitu-s-au pămîntul şi toți cei ce locuiesc pre dînsul: eu am întărit stîlpii lui. Zis-am celor fărădelege, nu faceți fărădelege şi celor ce greşesc, nu vă înălțați cornul. Nu vă ridicați asupra înălțimii cornul vostru şi nu grăiți împotriva lui Dumnezeu nedreptate. Că nici de la răsărituri, nici de la apusuri, nici de la munți pustii. Că Dumnezeu judecător este: pre acesta smereşte şi pre acesta înalță. Că păharul este în mîna Domnului, cu vin neamestecat, plin de amestecătură şi au abătut din aceasta în aceasta, însă drojdiile lui nu s-au deşertat, bea-vor toți păcătoşii pămîntului. Iară eu mă voi bucura în veac, cînta-voi Dumnezeului lui Iacov. Şi toate coarnele păcătoşilor voi zdrobi şi se va înălța cornul dreptului.

Slavă..., şi acum : Aliluia (trei ori).

Protodiaconul citeşte ectenia obişnuită pînă la *cei ce călătoresc pe ape*... apoi rosteşte aceasta:

Pentru ca să caute cu ochi milostiv la sfînta Sa Biserică şi să o păzească pe ea nevătămată şi nebiruită de eresuri şi de credinţe deşarte, şi cu pacea Sa să o îngrădească, Domnului să ne rugăm!

Pentru ca să potolească dezbinările ei şi cu puterea Sfîntului Duh să îi întoarcă pe toţi care s-au abătut de la cunoştinţa Adevărului şi să îi numere cu turma Sa aleasă, Domnului să ne rugăm!

Pentru ca să lumineze cu lumina înţelepciunii Dumnezeieşti cugetele care s-au întunecat cu necredinţa, iar pe credincioşii săi să-i întărească şi neclintiţi în ortodoxie să-i păzească, Domnului să ne rugăm!

Apoi: *Dumnezeu este Domnul, şi S-a arătat nouă...*

Glasul 4: Mulţumiţi fiind noi, nevrednicii, robii Tăi, Doamne, pentru binefacerile Tale cele mari, ce ni s-au făcut nouă, slăvindu-Te Te lăudăm, bine Te cuvîntăm, mulţumim, cîntăm şi preaslăvim a Ta bună milostivire, şi ca nişte robi cu dragoste strigăm Ţie: Făcătorule de bine, Mîntuitorul nostru, slavă Ţie. *Slavă...,*

Glasul 3: De binefacerile Tale şi de daruri, învrednicindu-ne în dar ca nişte robi netrebnici Stăpîne, alergînd cu osîrdie către Tine, mulţumire după putere Îţi aducem şi slăvindu-Te pe Tine, ca pe Făcătorul de bine şi Ziditorul strigăm: Slavă Ţie, preaîndurate Dumnezeule. *Şi acum...,*

Glasul 4: Precum a înălţimii de sus podoabă, şi pe cea de jos frumuseţe ai arătat-o sfîntei sălăşluiri a măririi Tale, Doamne, întăreşte-o pre aceasta în vecii vecilor şi primeşte pentru Născătoarea de Dumnezeu, rugăciunile noastre pe care neîncetat Ţie ţi le aducem, Viaţă şi Înviere a tuturor!

Protodiaconul: *Să luăm aminte!*

Arhiereul: *Pace tuturor.*

Citeţul: *Şi duhului tău.*

Protodiaconul: *Înţelepciune, să luăm aminte.*

Citeţul:

Prochimen, glas al 4-lea: Răsădiţi fiind în casa Domnului, în curţile Domnului Dumnezeului nostru vor înflori.

Stih: Veselise-va dreptul de Domnul şi va nădăjdui întru El.

Din cartea cea către romani a Sfîntului Apostol Pavel citire (cap. 16):

Fraților, vă îndemn să vă păziți de cei ce fac dezbinări şi sminteli împotriva învățăturii pe care ați primit-o. Depărtați-vă de ei. Căci unii ca aceştia nu slujesc Domnului nostru Iisus Hristos, ci pîntecelui lor, şi prin vorbele lor frumoase şi măgulitoare înşeală inimile celor fără de răutate. Căci ascultarea voastră este cunoscută de toți. Mă bucur deci de voi şi voiesc să fiți înțelepți spre bine şi nevinovați la rău. Iar Dumnezeul păcii va zdrobi repede sub picioarele voastre pe satana. Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi!

Preotul: *Pace ție, cititorule*.

Citețul: *Şi duhului tău.*

Strana: *Aliluia! Aliluia! Aliluia!*

Protodiaconul: *Binecuvântează, părinte, pe binevestitorul Sfântului Apostol şi Evanghelist Matei*

Preotul: *Dumnezeu, pentru rugăciunile Sfântului, întru tot lăudatului Apostol şi Evanghelist Matei, să-ți dea ție, celui ce binevesteşti, cuvânt cu putere multă, spre plinirea Evangheliei iubitului Său Fiu, a Domnului nostru Iisus Hristos.*

Protodiaconul: *Amin.*

Protodiaconul: *Înțelepciune, drepți, să ascultăm Sfânta Evanghelie.*

Preotul: *Pace tuturor!*

Strana: *Şi duhului tău.*

Protodiaconul: *Din Sfânta Evanghelie de la Matei citire.*

Strana: *Slavă Ție, Doamne, slavă Ție!*

Preotul: *Să luăm aminte.*

Sfînta Evanghelie de la Matei (cap. 18):

Zis-a Domnul: vedeți să nu disprețuiți pe vreunul din aceştia mici, că zic vouă: că îngerii lor, în ceruri, pururi văd fața Tatălui Meu, Care este în ceruri. Căci Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut. Ce vi se pare? Dacă un om ar avea o sută de oi şi una din ele s-ar rătăci, nu va lăsa, oare, în munți pe cele nouăzeci şi nouă şi ducîndu-se va căuta pe cea rătăcită? Şi dacă s-ar întîmpla s-o găsească, adevăr grăiesc vouă că se bucură de ea mai mult decît de cele nouăzeci şi nouă, care nu s-au rătăcit. Astfel nu este vrere înaintea Tatălui vostru, Cel din ceruri, ca să piară vreunul dintr-aceştia mici. De-ți va greşi ție fratele tău, mergi, mustră-l pe el între tine şi el singur. Şi de te va asculta, ai cîştigat pe fratele tău. Iar de nu te va asculta, ia cu tine încă unul sau doi, ca din gura a doi sau trei martori să se statornicească tot cuvîntul. Şi de nu-i va

asculta pe ei, spune-l Bisericii; iar de nu va asculta nici de Biserică, să-ți fie ție ca un păgîn şi vameş. Adevărat grăiesc vouă: Oricîte veți lega pe pămînt, vor fi legate şi în ceruri, şi oricîte veți dezlega pe pămînt, vor fi dezlegate şi în ceruri.

Preotul: *Pace ție, celui ce ai binevestit.*

Strana: *Slavă Ție, Doamne, slavă Ție.*

Apoi: Miluieşte-ne Dumnezeule după mare mila Ta, rugămu-ne Ție auzi-ne şi ne miluieşte! Încă ne rugăm pentru marele domn şi părintele nostru Prea Fericitul Patriarh (N) şi [...] şi pentru toți frații noştri cei întru Hristos.

Cela ce nu voieşti moartea păcătoşilor, ci aştepți întoarcerea şi pocăința lor, întoarce-i pre toți cei rătăciți la Sfînta Ta Biserică, rugămu-ne Ție, Milostive Doamne, auzi-ne şi ne miluieşte!

Cel ce ai zidit această lume spre slava Ta, fă ca şi cei ce se împotrivesc cuvîntului Tău să se întoarcă şi împreună cu toți credincioşii, cu credință adevărată şi blagocestie, pre Tine, Dumnezeul nostru, să te proslăvească, rugămu-ne Ție, Atotputernice Făcătorule, auzi-ne şi ne miluieşte !

Cela ce ne-ai dat nouă porunca Ta ca să Te iubim pre Tine Dumnezeul nostru şi pre aproapele nostru, fă ca mîniile, duşmăniile, supărările, camăta, încălcările de jurămînt şi alte fărădelegi să se stingă, iar dragostea adevărată să împărățească în inimile noastre, rugămu-ne Ție, Mîntuitorul nostru, auzi-ne şi cu milostivire ne miluieşte!

Arhiereul, vozglas: *Auzi-ne pre noi, Dumnezeul nostru, Mîntuitorul nostru…*

Strana: *Amin.*

Protodiaconul: *Domnului să ne rugăm!*

Strana: *Doamne, miluieşte!*

RUGĂCIUNE:

Dumnezeule Preaînalte şi Ziditorule a toată făptura, Cela ce umpli toate cu mărirea Ta şi pe toate le ții cu puterea Ta, Ție, Izvorului a toate darurile Domnului nostru aducem mulțumire noi, nevrednicii, că nu Te întorci de la noi pentru fărădelegile noastre, ci ne arvuneşti pre noi cu îndurările Tale. Tu spre mîntuirea noastră ai trimis pre Unul născut Fiul Tău şi ai binevestit nemăsurata Ta pogorîre către neamul omenesc: că cu vrere nu voieşti moartea păcătosului, şi aştepți să ne întoarcem la Tine şi să fim mîntuiți: Tu, pogorînd spre neputința firii noastre, ne întăreşti pre noi cu Atotputernicul Har al Sfîntului Tău Duh, ne mîngîi cu mîntuitoarea credință şi cu nădejdea desăvîrşită a veşnicilor bunătăți şi povățuindu-i pe aleşii Tăi în Sionul cel de sus, ca pe lumina ochiului îi păzeşti. Mărturisim Doamne, marea şi neajunsa Ta iubire de oameni şi milostivire. Dar văzînd alunecările multora, cu osîrdie Te rugăm, Atotbunule Doamne: caută la Biserica Ta şi vezi că chiar de am primit cu bucurie Bunăvestirea Ta, dar spinii **deşertăciunii şi**

ai patimilor o fac pe dînsa puțin-roditoare, iar în alții şi fără de rod, şi, înmulțindu-se fărădelegile unii prin eresuri, alții prin dezbinare se împotrivesc adevărului Tău evanghelicesc, se îndepărtează de moştenirea Ta, se leapădă de Harul Tău şi se răpun spre judecata preasfîntului Tău Cuvînt. Preamilostive şi Atotputernice, nu Te mînia pînă în sfîrşit, Doamne! Fii milostiv, Te roagă Biserica Ta, ştiindu-Te pre Tine Ocîrmuitorul şi Săvîrşitorul mîntuirii noastre, Iisuse Hristose, fii nouă milostiv, întăreşte-ne pre noi cu puterea Ta în Dreapta Credință, luminează ochii celor ce rătăcesc cu Lumina Ta Dumnezeiască, ca să înțeleagă adevărul Tău: înmoaie înăsprirea lor şi deschide-le auzul, ca să audă glasul Tău şi să se întoarcă către Tine, Mîntuitorul nostru. Îndreptează, Doamne, fărădelegile lor şi viața lor străină de buna cuviință creştinească; fă ca toți întru sfințenie şi fără de prihană să viețuim, şi aşa mîntuitoarea credință să se înrădăcineze şi purtătoare de rod în inimile noastre să fie. Nu întoarce fața Ta de la noi, Doamne, dă-ne nouă bucuria mîntuirii Tale; dă Doamne şi păstorilor Bisericii Tale rîvnă sfîntă, şi cu duhul Evangheliei dospeşte grija lor pentru mîntuirea şi întoarcerea celor rătăciți. Ca aşa fiind toți povățuiți, să ajungem unde este credința desăvîrşită, împlinirea nădejdii şi dragostea adevărată şi acolo cu preacinstitele cete ale puterilor cereşti să Te preaslăvim pre Tine, Domnul nostru, pre Tatăl, şi pre Fiul şi pre Sfîntul Duh, în vecii vecilor. Amin.

Apoi protodiaconul, stînd la locul pregătit, rosteşte: *Cine este mare ca Dumnezeul nostru; Tu eşti Dumnezeu Carele faci minuni.*

Apoi iarăşi cu glas ridicat: *Cine este mare ca Dumnezeul nostru…*

Şi apoi cu glas foarte ridicat: *Cine este mare ca Dumnezeul nostru…*

Ziua Ortodoxiei prăznuind, o!, neam drept-slăvitor, să-L slăvim cel mai mult pre Pricinuitorul tuturor bunătăților, pre Dumnezeu, Carele este binecuvîntat întru toți vecii.

Acesta este Dumnezeul nostru, Carele rînduieşte şi întăreşte moştenirea Sa iubită – Sfînta Biserică, pre strămoşii care au căzut prin călcarea poruncii mîngîindu-i cu cuvîntul Său nemincinos, a cărei temelie a pus-o încă în rai;

Acesta este Dumnezeul nostru, Carele povățuindu-ne către acea făgăduință mîntuitoare, nu fără de mărturii Sieşi o lăsă, ci vrînd să se săvîrşească mîntuirea vestit-a mai înainte întîi prin strămoşi şi prooroci, în multe chipuri arătînd-o;

Acesta este Dumnezeul nostru, Carele de multe ori şi în multe feluri a grăit părinților prin prooroci, în zilele din urmă a grăit nouă prin Fiul, cu Carele şi veacurile Le-a făcut, vestindu-ne bunăvoința Tatălui pentru noi, ne-a deschis tainele cereşti, ne-a încredințat cu puterea Sfîntului Duh despre adevărul bunei vestiri, a trimis pre apostoli în toată lumea ca să propovăduiască Evanghelia Împărăției, a întărit-o pre Aceasta cu multe puteri şi minuni.

Acestei descoperiri mîntuitoare urmînd, de această veste bună ținîndu-ne,

(aici clerul împreună cu norodul binecredincios mărturiseşte cu glas biruitor):

Credem întru Unul Dumnezeu, Tatăl Atotțiitorul, Făcătorul cerului şi al pămîntului, văzutelor tuturor şi nevăzutelor. Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, Carele din Tatăl S-a născut mai înainte de toți vecii. Lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut, nu făcut, Cel de o ființă cu Tatăl, prin Carele toate s-au făcut. Carele pentru noi, oamenii, şi pentru a noastră mîntuire S-a pogorît din cer şi S-a întrupat de la Duhul Sfînt şi din Maria Fecioara şi S-a făcut om. Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, a pătimit şi S-a îngropat. Şi a înviat a treia zi după Scripturi. Şi S-a suit la ceruri şi şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vie cu slavă să judece viii şi morții, a Căruia împărăție nu va avea sfîrşit. Şi întru Duhul Sfînt, Domnul de viață Făcătorul, Carele din Tatăl purcede, Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, Carele a grăit prin prooroci. Întru una sfîntă şi sobornicească şi apostolească Biserică. Mărturisesc un Botez întru iertarea păcatelor. Aştept învierea morților. Şi viața veacului ce va să fie. Amin.

Apoi protodiaconul:

Aceasta este credința apostolească,

Aceasta este credința strămoşească,

Aceasta este credința dreptslăvitoare,

Această credință lumea a întărit!

Încă şi soboarele sfinților părinți şi predaniile şi scrierile lor împreună-glăsuitoare cu Dumnezeiasca descoperire, le primim şi le întărim. Chiar dacă şi acestei Pronii a Domnului pentru noi şi mîntuitoarei descoperiri duşmanii Ortodoxiei i se împotrivesc, pomeni-va atunci Domnul ocara robilor Săi: slava hulitorilor a ocărît-o şi pe cei îndrăzneți şi vrăjmaşi Dreptei Credințe fricoşi şi grabnici la fugă i-a arătat. Precum pre cei care îşi cuceresc mintea sa întru ascultarea Dumnezeieştii descoperiri şi care nevoitu-s-au pentru aceasta îi fericim şi îi lăudăm; aşa şi pre cei care se împotrivesc acestui adevăr şi care nu s-au pocăit Domnului carele aşteaptă întoarcerea şi pocăința lor şi, urmînd Sfintei Scripturi şi de datinile Bisericii dintru început ținîndu-ne, îi lepădăm şi îi dăm anatemei.

Celor care tăgăduiesc ființarea lui Dumnezeu şi spun că această lume de la sine s-a făcut şi toate cele dintr-însa fără Pronia lui Dumnezeu şi din întîmplare se fac, **ANATEMA** (norodul repetă de trei ori cu glas mare *„Anatema”*).

Celor care grăiesc că Dumnezeu nu este duh, ci trup; sau că nu este drept, milostiv, preaînțelept, atotştiutor şi alte hule asemenea rostind, **ANATEMA** (norodul repetă de trei ori cu glas mare *„Anatema”*).

Celor care îndrăznesc să grăiască că Fiul lui Dumnezeu nu este de o ființă cu Tatăl şi nu este de aceeaşi cinstire cu El, aşijderea şi Duhul Sfînt, şi care mărturisesc pre Tatăl, şi pre Fiul şi pre Sfîntul Duh nu ca pre Cel ce este Unul Dumnezeu, **ANATEMA** (norodul repetă de trei ori cu glas mare *„Anatema”*).

Celor ce nebuneşte grăiesc că nu a trebuit pentru mîntuirea noastră şi spre curățirea păcatelor noastre să vină în lume Fiul lui Dumnezeu în trup şi să primească patimă de voie, moarte şi înviere, **ANATEMA** (norodul repetă de trei ori cu glas mare *„Anatema”*).

Celor care nu primesc harul răscumpărării propovăduit în evanghelie ca singurul mijloc de îndreptățire înaintea lui Dumnezeu, **ANATEMA** (norodul repetă de trei ori cu glas mare *„Anatema”*).

Celor care îndrăznesc să grăiască că Preacurata Fecioara Maria nu a fost înainte de naştere, la naştere şi după naştere Fecioară, **ANATEMA** (norodul repetă de trei ori cu glas mare *„Anatema”*).

Celor ce nu cred că Duhul Sfînt i-a înțelepțit pre prooroci şi apostoli şi printr-înşii ne-a vestit nouă calea adevărată spre pocăință şi a întărit aceasta cu minuni, şi că acum în inimile creştinilor credincioşi şi adevărați viețuieşte şi îi povățuieşte pre ei la orice adevăr, **ANATEMA** (norodul repetă de trei ori cu glas mare *„Anatema”*).

Celor care tăgăduiesc nemurirea sufletului, sfîrşitul veacului, judecata ce va să fie şi răsplata veşnică pentru faptele bune în ceruri, iar pentru păcate – osîndire, **ANATEMA** (norodul repetă de trei ori cu glas mare *„Anatema”*).

Celor care tăgăduiesc toate sfintele Taine, de Biserica lui Hristos ținute, **ANATEMA** (norodul repetă de trei ori cu glas mare *„Anatema”*).

Celor care tăgăduiesc soboarele sfinților părinți şi predaniile lor care sînt într-un duh glăsuitoare cu Dumnezeiasca descoperire şi de Biserica dreptslăvitoare-sobornicească cu blagocestie păstrate, **ANATEMA** (norodul repetă de trei ori cu glas mare *„Anatema”*).

Celor care cugetă precum că împărații pravoslavnici sînt ridicați în scaunul stăpînirii nu din deosebita pentru ei bunăvoință Dumnezeiască, şi la ungerea lor darurile Sfîntului Duh spre primirea acestei mari chemări asupra lor nu se revarsă, şi astfel îndrăznind la răzvrătire şi viclenie împotriva lor, **ANATEMA** (norodul repetă de trei ori cu glas mare *„Anatema”).*

Celor care ocărăsc şi hulesc sfintele icoane pe care Sfînta Biserică le primeşte spre amintirea lucrărilor lui Dumnezeu şi a bine-plăcuților Lui, spre trezirea evlaviei celor ce le privesc pre ele şi a dorinței de a-i urma, şi celor care le numesc pre acestea idoli, **ANATEMA** (norodul repetă de trei ori cu glas mare *„Anatema”).*

Celor ce se ridică împotriva Bisericii lui Hristos învățînd că ea s'a împărțit în „ramuri" şi care spun că Biserica nu ființează în chip văzut, ci din „ramuri" şi schisme, din feluritele slăviri şi credințe mincinoase se va alcătui în viitor într-un singur trup, **ANATEMA** (norodul repetă de trei ori cu glas mare *„Anatema”*).

Si celor care nu deosebesc adevărata Preoție şi Tainele Bisericii de cele ale ereticilor, ci învață precum că botezul şi euharistia ereticilor sînt îndestulătoare pentru mîntuire, **ANATEMA** (norodul repetă de trei ori cu glas mare *„Anatema”).*

Si celor ce se află în unire duhovnicească cu aceşti eretici sau îi sprijină pre ei, sau apără noul lor eres ecumenist, închipuindu-l drept dragoste frăţească şi drept unire a creştinilor despărţiţi care, chipurile, se va întîmpla, **ANATEMA** (norodul repetă de trei ori cu glas mare *„Anatema"*).

+ + +

Iar celor care se nevoiesc pentru Ortodoxie în cuvînt, scrieri, învăţături, suferinţe şi viaţă bine plăcută lui Dumnezeu, ca unor apărători şi lucrători ai Acesteia, Biserica lui Hristos, săvîrşind pomenirea de peste an, strigă: Sfinte binecredinciosule şi întocmai cu apostolii împărat Constantin şi maica ta Elena, dreptslăvitorilor împăraţi ai Răsăritului Creştinesc: Teodosie cel Mare, Teodosie cel Mic, Iustinian, şi ceilalţi drept-credincioşi împăraţi şi împărătese ale Împărăţiei Creştinătăţii Răsăritului, rugaţi-vă lui Dumnezeu să ne lumineze calea în această lume plină de deşertăciuni cu viaţa voastră pilduitoare de slujitori ai lui Dumnezeu, cu osîrdia voastră dregătorească de mare folos pentru întărirea Bisericii lui Hristos! Sfinte Binecredinciosule Voievod Ştefan cel Mare, Sfinte Binecredinciosule Voievod-mucenic Constantin Brîncoveanu, rugaţi-vă lui Hristos Dumnezeu pentru noi, ticăloşii urmaşi ai voştri, în aceste vremi cumplite de răcire peste măsură a credinţei celei mîntuitoare a Răsăritului Ortodox, vremi de scădere a Ţării strămoşeşti şi de puţinătate a vredniciei duhovniceşti a dregătorilor ei, să ne întărească pe noi în dăinuirea noastră întru Dreapta Credinţă pe pămînturile rînduite de Dumnezeu spre mîntuire neamului nostru! Sfinte Nicodim de la Tismana, Sfinte patriarh Nifon II al Ţarigradului, Sfinte ierarhe Ghelasie de la Rîmeţ, Sfinte Ierarhe Varlaam al Moldovei, Sfinte Ierarhe Dosoftei al Moldovei, Sfinte Ierarhe Iorest Mărturisitorul al Ardealului, Sfinte Ierarhe Sava Mărturisitorul al Ardealului, Sfinte Sfinţite Mucenice Antim Ivireanul, Sfinte Ierarhe Maxim Brancovici, Sfinte Paisie de la Neamţ, Sfinte Sfinţite Mucenice Serafim, rugaţi-vă lui Dumnezeu cel Unul în Treime să ne ferească de nenumăratele şi feluritele ispite ale vremurilor de astăzi care se abat peste noi, nevrednici de a ne numi creştini ai vremurilor de pe urmă, din pricina puţinătăţii noastre duhovniceşti, şi asupra bunelor rînduieli ale vieţii creştineşti în Una, Sfîntă, Sobornicească şi Apostolească Biserică a lui Hristos! Binecredincioşilor voievozi care s-au osîrduit pentru buna orînduire a Bisericii Ortodoxe pe pămînturile strămoşeşti Mircea cel Bătrîn, Alexandru cel Bun, Radu cel Mare, Neagoe Basarab, Petru Rareş, Petru Şchiopu, Vasile Lupu, Matei Basarab şi marilor dregători ortodocşi, veşnica pomenire! Preasfinţiţilor Patriarhi ai Constantinopolului, Alexandriei, Antiohiei, Ierusalimului, şi ai întregii Rusii şi preasfinţiţilor mitropoliţi, arhiepiscopi şi episcopi ortodocşi, veşnica pomenire! Presfinţiţilor mitropoliţi, evlavioşi ostenitori pentru curăţia şi întărirea Bisericii creştine drept-slăvitoare în neamul nostru Teoctist I de la Neamţ, Gheorghe (cel ars de viu), Teoctist II de la Neamţ, Teofan de la Voroneţ, Grigore de la Voroneţ, Gheorghe de la Bistriţa, Teofan de la Rîşca, Macarie II al Ungrovlahiei, Teofil de la Rîmnic, Gavriil al Basarabiei şi Voziei, Veniamin al Moldovei şi arhierei ai Basarabiei Antonie, Iacov, Vladimir şi Atanasie, veşnica pomenire! Celor care au pătimit şi au fost ucişi în războaiele pentru Credinţa ortodoxă şi Ţară, domnilor, boierilor, oastei iubitoare de Hristos, celor care au pătimit pentru Hristos în vremea prigoanei asupraBisericii şi tuturor dreptslăvitorilor creştini care în dreapta credinţă şi evlavie întru nădejdea învierii au răposat, veşnica pomenire!

Dreptslăvitoarea Biserică a lui Hristos, cu mărire aducîndu-şi aminte de cei ce s-au nevoit în evlavie şi aceasta spre urmare arătînd tuturor fiilor ei, dreptslăvitorilor creştini, aşijderea are datoria să laude nevoinţele acestora care prin mîntuitoarea credinţă şi faptele bune, pregătindu-se pentru fericirea veşnică, întăresc Ortodoxia.

Apoi rosteşte: Tuturor sfinţiţilor patriarhi ortodocşi mulţi ani ***(de trei ori)*!**

Marelui domn şi părintelui nostru Preafericitului Patriarh (N) şi [...] mulţi ani ***(de trei ori)*!**

Preasfinţiei Sale (epsicopul locului) mulţi ani ***(de trei ori)*!**

Preasfinţiţilor mitropoliţi ortodocşi, arhiepiscopi şi episcopi şi la tot clerul bisericesc, mulţi ani ***(de trei ori)*!**

De Dumnezeu păzitei ţării noastre, stăpînirii şi oastei ei şi tuturor dreptslăvitorilor creştini, care drept mărturisesc credinţa mîntuitoare şi sînt în supunerea Bisericii lui Hristos, dăruieşte-le Doamne, pace, linişte, bună sporire, îmbelşugarea roadelor pămîntului şi mulţi ani ***(de trei ori)*!**

Sfîntă Treime, pre aceştia îi preaslăveşte şi îi întăreşte pînă la sfîrşit în dreapta credinţă; iar pre răzvrătiţii şi hulitorii dreptslăvitoarei credinţe şi ai Bisericii lui Hristos şi pre cei care nu sînt în supunerea ei întoarce-i şi fă ca să vină la cunoştinţa adevărului Tău veşnic, pentru rugăciunile Preasfintei Stăpînei noastre Născătoarei de Dumnezeu şi pururea Fecioarei Maria şi ale tuturor sfinţilor, amin.

După această rugăciune arhiereul zice:

Slavă Ţie Dumnezeule, Binefăcătorului nostru în vecii vecilor!

Strana: *Amin.*

Şi cîntă imnul sfîntului Ambrosie al Mediolanului, iar în timpul acestei cîntări arhiereul, arhimandriţii şi toată sfinţita adunare sărută sfintele icoane de pe analoguri:

Pre Tine Dumnezeule, Te lăudăm, pre Tine, Doamne, Te mărturisim, pre Tine, preaveşnicule Părinte, tot pămîntul Te măreşte. Ţie toţi îngerii, Ţie cerurile şi toate puterile, Ţie Heruvimii şi Serafimii cu neîncetate glasuri Îţi strigă: Sfînt, Sfînt, Sfînt Domnul Dumnezeu Savaot, plin este cerul şi pămîntul de mărirea slavei Tale. Pre Tine preaslăvita ceată a apostolilor, pre Tine lăudata mulţime a proorocilor, pre Tine Te laudă prealuminata oaste a mucenicilor, pre Tine în toată lumea Te mărturiseşte sfînta Biserică, pre Părintele măririi celei neajunse, pre Cel închinat Unul-Născut Fiul Tău şi pre Sfîntul Mîngîietorul Duh. Tu eşti Împăratul Slavei Hristoase, Tu eşti al Părintelui pururea fiitor Fiu. Tu spre izbăvirea omului, luînd fire de om, nu Te-ai îngreţoşat de pîntecele Fecioarei, Tu, stricînd acul morţii, ai deschis credincioşilor cereasca împărăţie. Tu de-a dreapta lui Dumnezeu şezi întru slava Părintelui şi credem că vei veni Judecător. Pre Tine dar, Te rugăm, ajută robilor Tăi, pre care i-ai răscumpărat cu cinstitul Tău Sînge. Învredniceşte-i a împărăţi împreună cu sfinţii Tăi întru veşnica Ta slavă. Mîntuieşte, Doamne, norodul Tău şi binecuvîntează moştenirea Ta, îndreptează-i şi îi înalţă pre dînşii în veci. În toate zilele Te vom binecuvînta pre Tine şi vom lăuda numele Tău în veac şi în veacul veacului. Învredniceşte-ne, Doamne, în ziua aceasta fără de păcat să ne păzim noi. Miluieşte-ne pre noi, Doamne, miluieşte-ne pre noi. Fie mila Ta, Doamne, spre noi, precum am nădăjduit întru Tine. Spre Tine, Doamne, am nădăjduit, să nu ne ruşinăm în veci. Amin.

Şi se face otpustul obişnuit.

THE SERVICE OF THE TRIUMPH OF ORTHODOXY

The Church celebrates The Service of the Triumph of Orthodoxy on the first Sunday of Great Lent. Although this service is usually marked for serving by a bishop and a protodeacon, the copy presented here is marked for a priest and deacon for use in individual parishes. The anathemas may be eliminated when the service is done by a priest with or without a deacon. It is intended to be served at the end of the Divine Liturgy, or at the end of the reading of the Hours before the Divine Liturgy. However, the service is often celebrated in mid afternoon.

Opening Prayers

Deacon: *Bless, Master!*

Priest: *Blessed is our God, always, now and ever, and for ages of ages*.

Choir: *Amen. O Heavenly King, etc.*

Reader: *Holy God, Holy Mighty, Holy Immortal, have mercy on us. (Thrice)*

Glory to the Father, and to the Son, and to the Holy Spirit, now and ever, and for ages of ages. Amen.

O Most Holy Trinity, have mercy on us. Lord, wash away our sins. Master, pardon our transgressions. Holy One, visit and heal our infirmities, for Your Name's sake.

Lord, have mercy. *(Thrice)*

Glory to the Father, and to the Son, and to the Holy Spirit, now and ever, and for ages of ages. Amen.

Our Father, Who art in Heaven, hallowed by Thy Name. Thy Kingdom come. Thy will be done, on earth as it is in Heaven. Give us this day our daily bread, and forgive us our trespasses, as we forgive those who trespass against us, and lead us not into temptation, but deliver us from evil.

Priest: *For Thine is the Kingdom, and the power, and the glory, of the Father and of the Son, and of the Holy Spirit, now and ever, and unto ages of ages.*

Reader: *Amen. Lord, have mercy. (12 times)*

Come, let us worship God our King. Come, let us worship and bow down before Christ, our King and God. Come, let us worship and bow down before Christ Himself, our King and our God.

(Psalm 74, NIV)

We give thanks to You, O God, we give thanks, for Your name is near; men tell of your wonderful deeds.

You say, “I choose the appointed time; it is I who judge uprightly. When the earth and all its people quake, it is I who hold its pillars firm. To the arrogant I say, 'Boast no more,' and to the wicked, 'Do not lift up your horn. Do not lift up your horn against heaven; do not speak with outstretched neck.’”

No one from the east or the west or from the desert can exalt a man. But it is God who judges: He brings one down, he exalts another. In the hand of the Lord is a cup full of foaming wine mixed with spices; he pours it out, and all the wicked of the earth drink it down to its very dregs.

As for me, I will declare this forever; I will sing praise to the God of Jacob. I will cut off the horn of all the wicked, but the horn of the righteous will be lifted up.

Glory to the Father and to the Son, and to the Holy Spirit, now and ever, and for ages of ages. Amen.

Alleluia, alleluia, alleluia, glory to You, O God. *(Thrice)*

Great Litany

Deacon: *In peace, let us pray to the Lord.*

Choir: *Lord, have mercy. (...and after every petition)*

Deacon: For the peace from above and for the salvation of our souls, let us pray to the Lord.

For the peace of the whole world, for the welfare of the holy churches of God, and for the union of all, let us pray to the Lord.

For this holy house and for those who enter with faith, reverence, and the fear of God, let us pray to the Lord.

For His Beatitude, our Metropolitan **_______**, for His Grace, our Bishop **________**, for the honorable priesthood, the diaconate in Christ, for all the clergy and all the people, let us pray to the Lord.

For the President of our country, for all those in civil authority, and for the armed forces, let us pray to the Lord.

For this city, for every city and country, and for the faithful dwelling in them, let us pray to the Lord.

For seasonable weather, for abundance of the fruits of the earth, and for peaceful times, let us pray to the Lord.

That the Lord God will look upon His holy Church with a merciful eye, and preserve her unharmed and unconquered by heresies and superstitions, and protect it with His peace, let us pray to the Lord.

That He will heal her dissentions, and return all that have fallen away to the knowledge of the Truth by the power of the Holy Spirit, and join them to His chosen flock, let us pray to the Lord.

That with the light of Divine understanding He will enlighten minds obscured by unbelief, and that His faithful flock will be strengthened and kept steadfast in the true faith, let us pray to the Lord.

For travelers by land, by sea, and by air; for the sick and the suffering; for captives and their salvation, let us pray to the Lord.

For our deliverance from all affliction, wrath, danger, and necessity, let us pray to the Lord.

Help us, save us, have mercy on us, and keep us, O God, by Thy grace.

Commemorating our most holy, most pure, most blessed and glorious Lady Theotokos and ever-virgin Mary with all the saints, let us commend ourselves and each other and all our life to Christ our God.

Choir: *To Thee, O Lord.*

Priest: *For to You are due all glory, honor, and worship, to the Father, and to the Son, and to the Holy Spirit, now and ever, and for ages of ages.*

Choir: Amen.

Scripture Readings

Deacon: *In the Fourth tone: God is the Lord, and has appeared to us! Blessed is he that comes in the Name of the Lord!*

Choir: *God is the Lord, and has appeared to us! Blessed is he that comes in the Name of the Lord! (...and after each verse.)*

Deacon: Give thanks to the Lord, for He is good: for His mercy endures forever.

My enemies completely surrounded me, but in the Name of the Lord I repulsed them.

I shall not die, but live; and declare the works of the Lord!

The stone which the builders rejected has become the chief cornerstone. This is the Lord's doing; it is marvelous in our eyes!

Choir: *(Troparion of the first Sunday of Great Lent.)*

Deacon: *Let us attend!*

Priest: *Peace be to all!*

Reader: *And to your spirit.*

Deacon: *Wisdom! Let us attend!*

Reader: *The prokeimenon in the Fourth tone: Those who are planted in the house of the Lord, shall flourish in the courts of our God! (Ps. 92: 13)*

Choir: *Those who are planted in the house of the Lord, shall flourish in the courts of our God!*

Reader: *Let the righteous rejoice in the Lord and take refuge in Him. (Psalm 64: 10)*

Choir: *Those who are planted in the house of the Lord, shall flourish in the courts of our God!*

Reader: *Those who are planted in the house of the Lord:*

Choir: *Shall flourish in the courts of our God!*

Deacon: *Wisdom!*

Reader: *The reading from the Epistle of the Holy Apostle Paul to the Romans. (Romans 16: 17-21)*

Deacon: *Let us attend!*

Reader: *Brothers and sisters, I urge you to watch out for those who cause divisions and put obstacles in your way that are contrary to the teaching you have learned. Keep away from them. For such people are not serving our Lord Jesus Christ, but their own appetites. By smooth talk and flattery they deceive the minds of naive people. Everyone has heard about your obedience, so I am full of joy over you; but I want you to be wise about what is good, and innocent about what is evil. The God of peace will soon crush Satan under your feet. The grace of our Lord Jesus be with you. Amen.*

Priest: *Peace be to you who have read.*

Reader: *And to your spirit.*

Deacon: *Wisdom!*

Choir: *Alleluia, alleluia, alleluia!*

Reader: *God is with us! Understand, all nations, and submit yourselves, for God is with us!*

Choir: *Alleluia, alleluia, alleluia!*

Deacon: *Wisdom! Let us attend! Let us listen to the Holy Gospel!*

Priest: *Peace be to all!*

Choir: *And to your spirit.*

Deacon: *The reading from the Holy Gospel according to Matthew. (Matthew 18: 10-18.)*

Choir: *Glory to Thee, O Lord, glory to Thee!*

Deacon: *Let us attend!*

Priest: The Lord said, "See that you do not look down on one of these little ones. For I tell you that their angels in heaven always see the face of my Father in heaven. The Son of Man came to save what was lost.

"What do you think? If a man owns a hundred sheep, and one of them wanders away, will he not leave the ninety-nine on the hills and go to look for the one that wandered off? And if he finds it, I tell you the truth, he is happier about that one sheep than about the ninety-nine that did not wander off. In the same way your Father in heaven is not willing that any of these little ones should be lost.

"If your brother sins against you, go and show him his fault, just between the two of you. If he listens to you, you have won your brother over. But if he will not listen, take one or two others along, so that 'every matter may be established by the testimony of two or three witnesses.' *(Deut. 19:15)* If he refuses to listen to them, tell it to the Church; and if he refuses to listen even to the Church, treat him as you would a pagan or a tax collector.

"I tell you the truth, whatever you bind on earth will be bound in heaven, and whatever you loose on earth will be loosed in heaven."

Choir: *Glory to Thee, O Lord, glory to Thee!*

Litany and Prayers Before the Creed

Deacon: *Have mercy on us, O God, according to Your great mercy, we pray You, hear us, and have mercy.*

Choir: *Lord, have mercy. Lord, have mercy. Lord, have mercy. (...and after every petition.)*

Deacon: Again we pray for His Beatitude, our Metropolitan **_______**, for His Grace, our Bishop **_______**, the honorable priesthood, the diaconate in Christ, for all the clergy and all the people,

Again we pray for the President of our country, for all those in civil authority, and for the armed forces.

You who desire not the death of sinners, but rather that they should turn to You and live, return all those who have fallen away to Your holy church; we ask You, compassionate Lord, hear us and have mercy.

You who ordered this world for Your glory, convert all those opposed to Your word, so that together with all the faithful, they may glorify You, our God, with true faith and piety, O omnipotent Creator, hear us and have mercy.

You who gave us the great commandment to love You, the Lord our God, and our neighbor as ourselves, grant that hatred, enmity, strife, revenge, lying, and all other bad things may end, and that true love will reign in our hearts, we ask You, our Savior, to hear us and graciously have mercy.

Priest: Hear us, O God our savior, the hope of all the ends of the earth, and of those who are far off upon the sea and in the air; and show mercy, show mercy, O Master, upon us sinners, and be merciful to us: for You are the merciful God and the lover of mankind, and to You we offer glory, to the Father and to the Son and to the Holy Spirit, now and ever and for ages of ages.

Choir: *Amen.*

Deacon: *Let us pray to the Lord.*

Choir: *Lord, have mercy.*

Priest: O most high God, the Master and fashioner of all that is, Who fills all creation with Your majesty and upholds it with Your power: to You, our most generous Lord, we who are unworthy offer thanks, since You do not turn away from us because of our sins, but give even us the fullness of Your bounties. You sent Your only-begotten Son for our deliverance and showed Your immeasurable pity for the human race, since You strongly desire that we should turn to You and be saved. Knowing the weakness of our nature, You strengthen us with the effective grace of Your Holy Spirit; You comfort us with Your saving faith and the perfect hope of eternal goodness, and, guiding Your people to the Zion on high, You cherish us as the apple of Your eye. We confess Your incomparable love for mankind and we give thanks for Your compassion.

But seeing our many stumblings, we earnestly ask You, all-gracious Lord: look upon Your church and see that, although we have joyfully received the Gospel of salvation, yet the thorns of vanity and passion make it bear little fruit in some places, and to be fruitless in others; and following the increase of iniquity, some by heresy, others by schism, oppose the truth of Your Gospel, abandon Your heritage, reject Your grace, and subject themselves to the judgement of Your all-holy Word.

O Lord, most compassionate and all-mighty, do not be angry with us forever: Your church prays You to have mercy, have mercy on us, offering Jesus Christ, as the author and complete of our salvation as our only advocate and mediator before You; establish us in the right faith by Your power; illumine the eyes of the wandering with Your divine Light, that they may understand Your truth; soften their bitterness and open their ears, that they may hear Your voice and turn to You, our Savior; correct, O Lord, the perverseness and lives of those not in accord with Christian piety; grant that we all may live holy and blameless lives, so that the saving Faith shall root in us and remain fruitful in our hearts.

Do not turn Your face from us, O Lord, show us the joy of Your salvation; grant to the shepherds of Your church both a holy zeal and solicitude for the salvation and conversion of the wandering with the spirit of the Gospel; that being guided by You, we shall arrive where perfect Faith, fulfillment of hope, and true love abound; and that, there with the choirs of the most pure heavenly hosts, we may glorify You, our Lord, the Father, and the Son, and the Holy Spirit for ages of ages!

Choir: *Amen.*

Deacon: *Who is so great a God as our God? You are the God Who does wonders! (Thrice.)*

Let us Orthodox people, now celebrating the Triumph of Orthodoxy, glorify our good God above all else, Who is blessed forever.

This is our God, Who took thought for and established His beloved inheritance, the holy Church, setting her foundation in Paradise, comforting with His true word our forefathers who fell through disobedience. This is our God, Who, directing us to His promise of salvation, left Himself not without witness, but foretold the coming salvation, first through the forefathers and prophets, and by many images gave a lively description of it. This is our God, Who by the prophets of old often spoke to the fathers, and in these latter days spoke to us by His Son, by Whom time was created; Who declared the goodwill of the Father towards us, disclosed the mysteries of heaven, confirmed the truth of the Gospel through the power of the Holy Spirit, sent His apostles through the whole world to preach the Gospel of the Kingdom, and confirmed it by various powers and miracles.

Following this saving revelation, and holding the Gospel(s)...

The Nicene Creed

(Said by all.)

...I believe, in one God, the Father Almighty, maker of heaven and earth, and of all things, visible and invisible.

And in one Lord, Jesus Christ, the Son of God, the only-begotten, begotten of the Father before all ages. Light of Light; true God of true God; begotten, not made; of one essence with the Father; by Whom all things were made; who for us men and for our salvation, came down from heaven, and was incarnate of the Holy Spirit and the Virgin Mary, and became man. And He was

crucified for us under Pontius Pilate, and suffered, and was buried. And the third day He rose again, according to the Scriptures, and ascended into heaven, and sits at the right hand of the Father; and He shall come again with glory to judge the living and the dead; whose Kingdom shall have no end.

And in the Holy Spirit, the Lord, the Giver of life, Who proceeds from the Father; Who with the Father and the Son together is worshipped and glorified; who spoke by the prophets.

In one Holy, Catholic, and Apostolic Church. I acknowledge one baptism for the remission of sins. I look for the resurrection of the dead, and the life of the world to come. Amen.

The Anathemas

Deacon: This is the faith of the apostles! This is the faith of the fathers! This is the Orthodox faith! This faith has established the universe!

Furthermore, we accept and confirm the councils of the holy fathers, and their traditions and writings which are agreeable to divine revelation.

And though the enemies of Orthodoxy oppose this providence and the saving revelation of the Lord, yet the Lord has considered the reproaches of His servants, for He mocks those who blaspheme His Glory, and has challenged the enemies of Orthodoxy and put them to flight!

As we therefore bless and praise those who have obeyed the divine revelation and have fought for it; so we reject and anathematize those who oppose this truth, if while waiting for their return and repentance, they refuse to turn again to the Lord; and in this we follow the sacred tradition of the ancient Church, holding fast to her traditions.

To those who deny the existence of God, and assert that the world is self-existing, and that all things in it occur by chance, and not by the providence of God, Anathema!

All: *Anathema! (...and after each exclamation.)*

Deacon: To those who say that God is not spirit, but flesh; or that He is not just, merciful, wise and all-knowing, and utter similar blasphemies, Anathema!

To those who dare to say that the Son of God and also the Holy Spirit are not one in essence and of equal honor with the Father, and confess that the Father, and the Son, and the Holy Spirit are not one God, Anathema!

To those who foolishly say that the coming of the Son of God into the world in the flesh, and His voluntary passion, death, and resurrection were not necessary for our salvation and the cleansing of sins, Anathema!

To those who reject the grace of redemption preached by the Gospel as the only means of our justification before God, Anathema!

To those who dare to say that the all-pure Virgin Mary was not virgin before giving birth, during birthgiving, and after her child-birth, Anathema!

To those who do not believe that the Holy Spirit inspired the prophets and apostles, and by them taught us the true way to eternal salvation, and confirmed this by miracles, and now dwells in the hearts of all true and faithful Christians, and teaches them in all truth, Anathema!

To those who reject the immortality of the soul, the end of time, the future judgment, and eternal reward for virtue and condemnation for sin, Anathema!

To those who reject all the holy mysteries held by the Church of Christ, Anathema!

To those who reject the Councils of the holy fathers and their traditions, which are agreeable to divine revelation and kept piously by the Orthodox Catholic Church, Anathema!

To those who mock and profane the holy images and relics which the holy Church receives as revelations of God's work and of those pleasing to Him, to inspire their beholders with piety, and to arouse them to follow these examples; and to those who say that they are idols, Anathema!

To those who dare to say and teach that our Lord Jesus Christ did not descend to earth, but only seemed to; or that He did not descend to the earth and become incarnate only once, but many times, and who likewise deny that the true Wisdom of the Father is His only-begotten Son, Anathema!

To the followers of the occult, spiritualists, wizards, and all who do not believe in the one God, but honor the demons; or who do not humbly give their lives over to God, but strive to learn the future through sorcery, Anathema!

Memory Eternal and Many Years

Note: *The list of Patriarchs, Metropolitans and Archbishops commemorated here are according to the Orthodox Church in America's list of canonical autocephalous and autonomous Orthodox jurisdictions. The list of those commemorated will vary between canonical and noncanonical jurisdictions.*

Deacon: But to all who have fought for Orthodoxy, by their words, by their writings, by their teaching, by their sufferings and religious life, as its defenders and allies, the Church of Christ annually commemorates and proclaims:

To the holy fathers, great hierarchs and teachers of the Church, Athanasius and Cyril, Basil the Great, Gregory the Theologian, John Chrysostom, Methodius and Cyril, and all the other pastors of the Church, Memory Eternal!

All: Memory Eternal! *(...and after each exclamation.)*

Deacon: To the most holy emperor Constantine, Equal-to-the-Apostles, to his mother Helena; to the Orthodox emperors Theodosius the Great, Theodosius the Younger, Justinian; to the most pious Grand Duke Vladimir, Equal-to-the-Apostles, to the Grand Duchess Olga, and all other Orthodox emperors and empresses, princes and princesses, Memory Eternal!

To the most holy patriarchs of Constantinople the New Rome, Alexandria and All Africa, Antioch and the East, Jerusalem and All Palestine, Moscow and All Russia, Serbia, Romania, and Bulgaria, the Catholiki and Patriarch of Georgia, the Archbishops of New Justiniana and All Cyprus, Athens and All Greece, Tirana and All Albania, and All America and Canada, Sinai and Raithu, Karelia and All Finland, and the Metropolitans of Warsaw and All Poland, Tokyo and All Japan, Kiev and of All Ukraine, and Prague and All the Czech lands and Slovakia, and All America and Canada; and to all Orthodox metropolitans, archbishops, and bishops, Memory Eternal!

To all who have suffered and fallen in battle in defense of the Orthodox faith, and of their country; and to all Orthodox Christians deceased in the true faith and piety, and in hope of the Resurrection, Memory Eternal!

The Orthodox Church of Christ thus triumphantly commemorates those who have in times past contended in piety, to teach all her Christian children to follow their examples, but also has the duty to extol those who now labor for Orthodoxy and by saving faith and virtue prepare themselves for eternal beatitude.

To the most holy patriarchs of Constantinople the New Rome, Alexandria and All Africa, Antioch and the East, Jerusalem and All Palestine, Moscow and All Russia, Serbia, Romania, and Bulgaria, the Catholiki and Patriarch of Georgia, the Archbishops of New Justiniana and AllCyprus, Athens and All Greece, Tirana and All Albania, and All America and Canada, Sinai and Raithu, Karelia and All Finland, and the Metropolitans of Warsaw and All Poland, Tokyo and All Japan, Kiev and of All Ukraine, and Prague and All the Czech lands and Slovakia, keep them, O Lord, for many years!

All: *Many Years! (...and after each exclamation.)*

Deacon: To his Beatitude, Theodosius, Metropolitan of All America and Canada, and to his Grace, **_______**, (arch)bishop of **______**, keep them, O Lord, for many years!

To all the most reverend Orthodox metropolitans, archbishops and bishops, and to all the clergy, Many Years!

To all those in civil authority, grant, O Lord, Many Years!

To all Orthodox Christians rightly holding the saving faith, and living in obedience to the Church of Christ, grant, O Lord, peace, quiet, prosperity, and abundance of the fruit of the earth, and keep them for Many Years!

Glorify all these, O Holy Trinity, and confirm them in the right faith even to the end; and convert the enemies and those ignorant of the Orthodox faith and Christ's Church, that they may come to know Your eternal Truth, through the intercessions of our most holy Lady, the Theotokos and ever-virgin Mary, and of all the saints.

All: *Amen.*

(Here may follow the Hymn of St. Ambrose of Milan, and the dismissal.)

